

C55 – WON4

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

10 november 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WONEN, STEDELIJK BELEID, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

INHOUD

Interpellatie van de heer Rob Verreycken tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de inhoud van het auditrapport betreffende de Vlaamse onthaalbureaus en de beleidsconclusies die eruit worden getrokken	1
Gedachtewisseling over de bijzondere audit van de werking van de onthaalbureaus door de Inspectie van Financiën met de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, de heer Eric De Prycker, inspecteur-generaal van Financiën, mevrouw Nancy Van den Broeck, inspecteur van Financiën, en vertegenwoordigers van de onthaalbureaus	35
Met redenen omklede moties	
Interpellatie van de heer Jef Tavernier tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, en tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de implementatie van het gemeentelijk stemrecht voor niet-EU-onderdanen bij de lokale verkiezingen van 2006	35
Met redenen omklede moties	39

Voorzitter: de heer Jan Penris

Interpellatie van de heer Rob Verreycken tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de inhoud van het auditrapport betreffende de Vlaamse onthaalbureaus en de beleidsconclusies die eruit worden getrokken

Gedachtewisseling over de bijzondere audit van de werking van de onthaalbureaus door de Inspectie van Financiën met de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, de heer Eric De Prycker, inspecteur-generaal van Financiën, mevrouw Nancy Van den Broeck, inspecteur van Financiën, en vertegenwoordigers van de onthaalbureaus

De voorzitter: Dames en heren, we behandelen vandaag eerst de interpellatie van de heer Verreycken en het antwoord van minister Keulen. Daarna gaan we over tot de gedachtewisseling over de bijzondere audit van de werking van de onthaalbureaus door de Inspectie van Financiën. Ook dat punt wordt opgenomen in de Handelingen.

De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het is natuurlijk een speling van het lot dat de gebeurtenissen van de afgelopen dagen en weken in Frankrijk er ons aan herinneren dat het beleidsdomein dat deze commissie behandelt, zeer belangrijk, uitzonderlijk belangrijk is. Het wordt vrij duidelijk dat de confrontatie tussen het vrije westen en de islam, de confrontatie tussen Europa en het islamitisch racisme, zoals we dat vandaag vaststellen in de straten, dé uitdaging wordt van deze eeuw.

Mijnheer de minister, om de problemen aan te pakken, zet u in op een zeer braaf en zeer bescheiden inburgeringsbeleid. U weet dat we bij de aanvang, op 28 februari 2003, hebben gezegd dat u onze steun had voor het decreet, alhoewel het voor ons heel wat verder mocht reiken. Het decreet is sedert 1 april 2004 van kracht. In het decreet is de rol van de zogenaamde onthaalbureaus cruciaal. Ik verwijs vooral

naar artikel 8, waarin wordt bepaald dat de onthaalbureaus het primaire traject uitbouwen, de trajectbegeleiding verzorgen, het secundaire traject opvolgen, het overzicht moeten verzorgen, moeten rapporteren aan de Vlaamse Regering. Elders in het decreet staat de bepaling dat er verplicht moet worden meegewerkt aan een ernstige controle van de trajecten. De rol van de onthaalbureaus is dus cruciaal. Er is trouwens heel wat geld gemoeid met dat beleid.

Mijnheer de minister, u weet dat ik er geen probleem mee heb u verwijten te maken als ik meen dat u iets foutief doet. Ik heb er echter ook geen moeite mee te zeggen dat u iets goed doet. U hebt een zeer goed en verstandig initiatief genomen door op 29 april de Vlaamse Regering te laten beslissen een audit te laten uitvoeren. Dat is een pluim die u absoluut op uw hoed mag steken. Ik heb er geen enkel probleem mee om dat te zeggen.

Ik had echter soms de indruk dat u in de communicatie na het bekendmaken van dit rapport vindt dat u ontslagen bent van de verplichting om verantwoording af te leggen over de inhoud van het auditrapport. Dat is natuurlijk iets helemaal anders. U verdient krediet omdat u die audit hebt laten uitvoeren, maar daar mogen we natuurlijk niet uit afleiden dat de inhoud van het rapport daardoor irrelevant zou worden, wel integendeel.

De inhoud van het rapport is vernietigend. Ik verwijs in eerste instantie naar het gedeelte over de kostprijs van de trajecten. De bedragen lopen op een onverantwoorde manier uiteen. Zo is er de absolute recordsom van bijna 10.000 euro voor één traject. Ik verwijs ook naar het onderdeel van het cliëntvolgsysteem M@trix, waaruit blijkt dat we anderhalf jaar nadat het decreet van kracht is geworden nog steeds niet beschikken over een efficiënt elektronisch systeem om aan cliëntopvolging te doen. In het tijdperk van de telecommunicatie is dat onbegrijpelijk.

Daarnaast is er natuurlijk vooral het gedeelte met de punctuele vaststellingen. In dat hoofdstuk staat dat er geen volledige, maar wel een steekproefsgewijze controle werd uitgeoefend. Het is verwonderlijk wat op basis daarvan wordt vastgesteld. Ik zal de punten even overlopen. Bij het BON gaat het over de aan-

wending van geld voor het gebruik van cursussen NT2 voor transportkosten en kosten voor kinderopvang. De conclusie is dat er onmiddellijk geld moet worden teruggevorderd.

De vzw CISO heeft een overheadkost aangerekend aan PINA van 8 percent. Dat boezemt niet echt vertrouwen in. CISO is een van de sjoemel-vzw's in Antwerpen. Ze is trouwens al herhaaldelijk betrokken in allerlei onderzoeken.

Bij PRICMA Antwerpen staan lagere bedragen in de boekhouding dan de bedragen die worden doorgegeven aan de Vlaamse administratie om zo de subsidies te bekomen. Er is een onverklaarbaar verschil van bijna 60.000 euro. Ook daar is de conclusie dat onmiddellijk moet worden overgegaan tot een terugvordering.

Bij PRIC wordt een dubbele boeking vastgesteld, die moet worden verworpen. Bij ONOV kan de terugvordering van subsidies onmogelijk worden ingediend als verantwoording voor de subsidie. KOM-PAS Gent heeft 125.000 euro te veel aangerekend. Voor het onthaalbureau Limburg betaalt de Vlaamse Gemeenschap tweemaal.

Als ik snel even de optelsom maak, dan kom ik op basis van steekproeven tot een bedrag van 365.000 euro dat op een verkeerde manier wordt aangewend. Mijnheer de minister, dames en heren, dit is ernstig. Daar mag men niet te licht overheen gaan. Het gaat over overheidsgeld, over belastinggeld, waar de Vlaamse mensen hard voor werken om het, via hun belastingen, in het laatje te brengen van de Vlaamse overheid. Als één factuur wordt gebruikt om twee keer subsidies te innen, als op een systematische wijze de kosten die er zijn worden overdreven, dan is er sprake van misbruik, van afwending van belastinggeld, en van het onterecht innen van subsidies. Daar mogen we niet licht overheen gaan.

Mijnheer de minister, in het rapport staan twee conclusies die aan duidelijkheid niets te wensen overlaten. Er wordt gemeend dat de afwezigheid van controle een ernstig falen betreft. Mijn eerste en ook belangrijkste vraag is dan ook wat u daarvan vindt. Erkent u dat in de afgelopen periode een ernstig falen is geweest inzake de controle? Vindt u die conclusie overtrokken? Vindt u dat niet terecht? Ik verwacht me aan een uitgebreid antwoord waarin u het zult hebben over allerlei maatregelen die u in de toekomst zult nemen om de zaken anders aan te pakken. We

zijn dat van u gewend. Hier gaat het echter over een duidelijke conclusie over een periode die voorbij is. Ik had graag vernomen wat u daarvan vindt. Klopt het dat er ernstig is gefaald bij de controle in de voorbije periode?

Er wordt ook opgemerkt dat de vraag blijkbaar niet meer wordt gesteld of een subsidiebedrag nog moet worden verantwoord. Dat is een verwijt aan de sector zelf, en niet zozeer aan de bevoegde minister. Ik vind dat ook terecht. Er kan kritiek zijn op het feit dat er te weinig controle is geweest, maar de facturen werden niet tweemaal door u opgesteld, wel door de sector zelf.

De tweede grote vraag waarop een antwoord moet worden gegeven, is dan ook hoe het verder moet. Nogmaals, het gaat om een cruciale sector in een beleid dat moet worden gevoerd om de vreemdelingenproblematiek aan te pakken. We kunnen het ons niet permitteren nog jarenlang te blijven steken in goede bedoelingen, experimenten en dies meer. Wat gebeurt, moet snel, correct en efficiënt verlopen.

Mijnheer de minister, ik lees dat u voorstelt de financiële controle te verhogen en dat dit opnieuw steekproefsgewijs zal gebeuren. Ik meen dat dit te weinig is. Als op basis van steekproeven wordt vastgesteld dat er aanzienlijke misbruiken zijn, dan kan de conclusie niet zijn dat men op dezelfde manier verder moet gaan, maar dat er nu moet worden gezorgd voor een volledige controle op alle subsidiebedragen die de afgelopen anderhalf jaar werden uitgekeerd. Daarnaast moet ook onmiddellijk alles worden teruggevorderd wat onterecht werd geïnd.

Bovendien rijst de vraag of de sector de taak die hem werd toevertrouwd nog verder kan uitoefenen. Ik heb deze week gesproken met iemand die in een van die onthaalbureaus heeft gewerkt. Hij heeft me bevestigd dat er een schrijnend tekort is aan professionalisme op alle niveaus: op het niveau van de boekhouding, van computerbeheersing, van secretariaat. In het beste geval kan worden gezegd dat daar wordt gewerkt. Of dat werk nuttig is voor het beleid, is dan weer een andere zaak. Zo werd me het voorbeeld gegeven van een cursus maatschappelijke oriëntatie, die er in de praktijk uit bestond dat een gesluierde Marokkaanse vrouw in het Arabisch les geeft aan nieuwe Arabische immigranten om hen wegwijs te maken in de procedure om een OCMW-uitkering te krijgen, om te zeggen waar ze moeten zijn voor een sociale woning, enzovoort. Eerlijk gezegd, ik zie niet

in wat dit te maken heeft met inburgering. Ik denk niet dat we daarmee de doelstellingen van het decreet bereiken.

Volgens het Vlaams Belang is op dit moment het inburgeringsbeleid in zijn geheel geen succes. Ik verwijs naar het feit dat de sancties niet worden toegepast. Ik verwijs naar het feit dat de doelgroep volledig verkeerd wordt bepaald en dat we vooral asielzoekers die een procedure doorlopen aan het inburgeren zijn. De cruciale groep, namelijk de volgmigranten die in het kader van de gezinshereniging binnenkomen, wordt niet bereikt. We dweilen met de kraan open. In het meest optimistische geval kunnen we 1.000 trajecten afwerken, terwijl er elk jaar 15.000 nieuwe migranten het land binnenkomen.

Mijnheer de minister, dames en heren, dat brengt me bij mijn slotvraag, maar ik maak me geen illusies. Op dit ogenblik gaan de islamitische racisten zich overal in dit land te buiten aan antiblanc racisme. De racisten zijn actief overal in Vlaanderen. Ze gaan over tot racistische brandstichtingen gericht tegen de Vlamingen in Antwerpen, Lokeren, Sint-Niklaas, Brussel, Brugge en Mechelen. Mijnheer de minister, erkent u nu dat de koers zeer dringend moet worden gewijzigd, dat de knuffel- en pamperpolitiek dringend moet worden ingeruild voor een veel hardere koers van verzet tegen de islam? Erkent u dat uw Franse collega, minister Sarkozy, groot gelijk heeft dat de racistische brandstichters die op heterdaad worden gevat en effectief veroordeeld zijn, ook het land moeten worden uitgezet? Zult u contact opnemen met uw federale collega en partijgenoot, minister Dewael, om met hem te bespreken hoe veroordeelde islamitische racisten onmiddellijk het land kunnen worden uitgezet?

De voorzitter: Mijnheer Mahassine, ik zie dat u uw beurt overslaat en het woord laat aan uw nationalistische collega van de N-VA.

De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mijnheer de voorzitter, ik ben blij dat u het woord 'nationalistisch' gebruikt en geen ander. Ik ben zeer blij dat we de gedachtewisseling houden. Ik ben nog blijer dat we de onthaal bureaus hebben uitgenodigd om hun zeg te doen over de audit.

Het is een gelukkig toeval dat ze hier een en ander hebben kunnen aanhoren. Ik verwijs naar de vorige spreker. Ik wil me wel distantiëren van inhoudelijke uitspraken over een aantal bijgedachten die hij heeft

geformuleerd in zijn inleiding en uitweiding. Ik laat die volledig voor wat ze zijn. Hij had het ook over het onverantwoord uit elkaar lopen van kosten, over punctuele vaststellingen inzake onder andere PRICMA. Hij heeft daar onmiddellijk een duiding bij gegeven, die me doet vermoeden dat hij de realiteit achter die cijfers zeer goed meent te kennen.

Ik heb daar echter een andere mening over. Ik probeer mijn werk als volksvertegenwoordiger in dit beleidsdomein normaal te doen. Na het lezen van die audit heb ik niet onmiddellijk allerlei zwaarwichtige conclusies getrokken. Ik heb getracht te onderzoeken wat die cijfers precies betekenen, welke realiteit er achter schuilgaat. Ik heb ook de moeite gedaan een aantal plaatsbezoeken af te leggen.

Mijnheer Verreycken, ik vraag me af of u ooit een onthaalbureau van binnen hebt gezien. U vindt dat blijkbaar niet nodig, u hebt onmiddellijk uw conclusies klaar. U geeft er duiding bij: u spreekt over misbruiken en fraude. Dat gaat allemaal zeer ver, en u koppelt daar zeer zware beleidsconclusies aan vast. U maakt dan één bouillabaisse met de actualiteit. Ik zou zo nooit kunnen of willen werken. Ik heb de zaak op een andere manier aangepakt. Ik wil niet vooruit lopen op de gedachtewisseling, maar ze zal zeer veel opheldering brengen over de audit en de realiteit.

Ik kan enkel de manier betreuren waarop u de zaak aanpakt en naar voren brengt. Cijfers interpreteren van zaken waarvan ik meen dat u ze gewoon niet kent, waar u geen enkele weet van hebt, daar dan politiek misbruik van maken en ze anekdotisch koppelen aan allerlei verhalen van ex-werknemers om mensen nog meer verdacht te maken, dat betreur ik zeer fel.

Ik ben heel blij met de gedachtewisseling zodat een aantal zaken kunnen worden rechtgezet. (*Opmerkingen van de heer Rob Verreycken*)

De voorzitter: Mijnheer Verreycken, de heer De Wever mag zeggen en zwijgen wat hij wilt. Hij is meester over zijn eigen uiteenzetting. U kunt straks in uw wederwoord kritiek geven op wat hij heeft gezegd.

De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de voorzitter, we zijn inderdaad allemaal verantwoordelijk voor onze eigen woorden.

De studie die terecht door de minister is besteld, situeert zich in een overgangperiode. Die overgangperiode duurt te lang voor iedereen die te goeder trouw met het inburgeringsbeleid begaan is, maar we moeten ze wel in rekening brengen. Volgens mij brengt het rapport geen onregelmatigheden aan het licht. Er staan dingen in die kunnen gelden voor grote delen van vzw's die in Vlaanderen actief zijn in welke sector dan ook. Dit heeft alles te maken met een correcte financiële inspectie en minder met de specifieke situatie van het middenveld inzake inburgering.

We hebben te maken met vzw's die de jongste jaren terecht steeds meer zijn ingeschakeld in een meer centraal geleid beleid, namelijk het inburgeringsbeleid. Het is dan ook normaal dat er tussen de bureaus een aantal verschillen aan het licht komen. Ik vind het goed dat de studie die nu benoemt en zichtbaar maakt. De volgende fase is na te gaan hoe de verschillen die moeilijk te verantwoorden vallen, kunnen worden weggewerkt. Op die manier worden de criteria voor elk onthaalbureau in Vlaanderen dezelfde. Dit is niet meer dan een noodzakelijke tussenstap.

Mijnheer de minister, er moeten volgens mij twee zaken snel worden geregeld. Enerzijds zijn er verschillen in de kostprijs van het inburgeringstraject. Wat is uw houding daartegenover? Anderzijds zijn er verschillen inzake de inhoud van de maatschappijoriëntatie die vrij cruciaal is in het inburgeringsbeleid. Wat is uw mening daarover?

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine: Mijnheer de voorzitter, ik betreur de teneur van de interpellatie van de heer Verreycken. Ik heb problemen met de wijze waarop bepaalde groepen uit de samenleving worden gestigmatiseerd en met de wijze waarop hen alle vuil en rottigheid van de samenleving wordt verweten. Wie zijn hier de racisten? Het is beter om niet te diep in te gaan op dergelijke zaken.

Mijnheer Verreycken, we kennen uw aanpak en uw taalgebruik. We weten hoe u en uw partij tegenover dit onderwerp staan, maar ik wil nog eens duidelijk zeggen dat we daar absoluut afstand van nemen. U wilt graag de vruchten plukken van de jammerlijke gebeurtenissen in Frankrijk, maar die hebben hier eigenlijk niets mee te maken. Vandaag gaat het over de onthaalbureaus, over hun functioneren, over hoe we inburgering zien, over hoe we mensen opvangen

die naar ons land komen en over hoe we willen dat ze zich zo snel mogelijk inschakelen in onze samenleving.

De audit van de Inspectie van Financiën maakt dingen duidelijk waarover meer uitleg is vereist. Ik vind het dan ook een goed idee om ook de onthaalbureaus te horen. Er zijn dingen die we graag uitgelegd en verduidelijkt zien. Er moet echter een onderscheid worden gemaakt tussen boekhoudkundige fouten en bedrog. Dat is een enorm verschil. Het is goed dat de onthaalbureaus de kans krijgen om zich te verdedigen.

Deze sector heeft duidelijk nood aan stabiliteit, ondersteuning, structuur en eventueel zelfs uniformiteit. De onthaalbureaus hebben de afgelopen periode een noodkreet geslaakt, zelfs vóór de audit er is gekomen. Het is goed dat we nu een en ander kunnen verduidelijken en nuanceren. Dit zal ons een hele stap verder brengen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik heb het initiatief genomen om de doorlichting door te voeren en dit rapport onmiddellijk aan deze commissie over te maken. Het is de bedoeling om op basis van het rapport en in samenwerking met de onthaalbureaus te komen tot een verdere professionalisering van de sector. Dit is de doelstelling, dit is mijn drijfveer. Ik wil de sector niet kapotmaken. Iedereen heeft zijn agenda in deze thematiek, maar ik wil de sector verder professionaliseren en de competentie en de aanwezige capaciteit ten volle benutten. We moeten de organisatie op punt stellen.

Mijnheer Verreycken, u legt de link met Frankrijk. Dit toont mij net overduidelijk aan dat we de juiste aanpak volgen. Iedereen in deze commissie en dit parlement is van mening dat de regels van de rechtstaat moeten worden gerespecteerd. Daar kan zelfs geen begin van debat over bestaan. Niemand heeft sympathie voor mensen die wagens in brand steken. Het is overduidelijk dat de politie en het gerecht hierin hun verantwoordelijkheid moeten opnemen en straffen uitspreken. Het maakt tegelijkertijd ook duidelijk dat dialoog en sociale cohesie erg belangrijk zijn.

We hebben de situatie in ons land vrij behoorlijk onder controle, en dat komt volgens mij omdat we

een traditie van dialoog hebben. De afstand tussen de politiek en de burger is ook in grootsteden en wijken relatief klein. De lokale politici, de verantwoordelijken van verenigingen, mensen uit wijken en verantwoordelijken van de allochtonenverenigingen kennen elkaar. De kanalen zijn duidelijk. We investeren in de kwaliteit van de samenleving. We investeren bij sociale huisvesting niet alleen in stenen, maar ook in de leefbaarheid en toegankelijkheid, in groen en in het verfraaien van de buurt.

Ik denk ook aan taalcursussen. Ik was pas in functie en nog niet vertrouwd met deze materie, toen de voorzitter van de Unie van Turkse Verenigingen tegen me zei dat de verplichting om taalcursussen te volgen 15 jaar te laat kwam. Er is veel te lang tijd mee verloren, aldus de voorzitter. Deze woorden komen uit een onverdachte bron, uit de mond van iemand van wie je het niet meteen verwacht. Er is dus duidelijk een draagvlak voor onze politiek die erop gericht is iedereen dwingend uit te nodigen om actief aan de samenleving te participeren. We nodigen nieuwkomers uit om de kansen die hen worden geboden, te grijpen en hun verantwoordelijkheid op te nemen. Iedereen moet bijdragen aan onze samenleving.

Ik heb dus de Inspectie van Financiën zelf de opdracht gegeven om de audit uit te voeren. Mijn voorstel werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 29 april 2005. Ik was toen ongeveer 8 maanden in functie. Ik heb de verantwoordelijkheid gekregen over een sector die helemaal op het einde van de vorige legislatuur plotseling een politieke topprioriteit werd. Er bestond geen enkele bestuurscultuur en er was vroeger weinig aandacht aan de materie geschonken. Dit staat nu prominent op de politieke agenda. Dit onderdeel is ook het meest uitgebreide in het regeerakkoord. Er was nog niet eens een structuur aanwezig. Begin oktober heb ik zelf het achtste onthaalbureau erkend, namelijk BON in Brussel.

Er is al een rationalisering geweest van de onthaalbureaus – van 26 naar 8. Er is een decreet en er zijn uitvoeringsbesluiten. De doelstellingen zijn gekend, maar er ontbreken voldoende duidelijke richtlijnen. Het is de bedoeling om daar op heel korte termijn toe te komen. Ook aan de basis is men vragende partij om heel snel een duidelijk stappenplan te krijgen. Ik neem daarin mijn volle verantwoordelijkheid.

Er zijn weinig ministers die nadat ze 8 maanden in functie zijn, een controle laten uitvoeren door de

Inspectie van Financiën van een piepjonge sector. Tussen haakjes, ik dank de inspectie voor het geleverde werk. Ik heb gevraagd om de sector door te lichten en na te gaan wat er fout loopt, waar kan worden bijgestuurd en geprofessionaliseerd. Ik verschuil me daar niet achter, maar ik daag iedereen uit om na te gaan wanneer dat nog is gebeurd.

Op 4 november heb ik de resultaten van de audit voorgelegd aan de Vlaamse Regering, samen met een stappenplan. Ik heb dus niet alleen een analyse voorgelegd, maar meteen ook de remedie. We hebben het stappenplan besproken met de Inspectie van Financiën die ermee akkoord gaat. Het is meteen ook aan de onthaalbureaus megedeeld. Het is de bedoeling om bij te sturen en de sector te professionaliseren.

Ik wil duidelijk stellen dat de mensen uit de sector hun best doen. Ze zitten in de cockpit van iets wat op heel korte termijn maatschappelijk ongelooflijk belangrijk is geworden. Het was in het begin dan ook behelpen. Deze sector is nog steeds in volle oprichting en in transitie. Zoals de heer Gatz zei, moeten we die overgangperiode heel snel afsluiten.

Het stappenplan is met de Inspectie van Financiën en met de onthaalbureaus besproken. Op 14 oktober 2005 heb ik, net na de ministerraad, het initiatief genomen om de audit aan de voorzitter van deze commissie over te maken. Ik heb hem toen gevraagd om dit document aan alle commissieleden te bezorgen en in de commissie te bespreken. Ik heb in dit verband meteen open kaart gespeeld. Het is steeds mijn doelstelling geweest de sector te professionaliseren, te rationaliseren en beter te organiseren.

In tegenstelling tot wat de heer Verreycken beweert, heeft de audit geen fraude vastgesteld. Er is nergens sprake van persoonlijk profijt.

Artikel 24 van het uitvoeringsbesluit van 30 januari 2004 betreffende het decreet op het Vlaams inburgeringsbeleid stelt duidelijk dat onthaalbureaus de subsidies die voor een bepaald jaar zijn toegekend niet volledig hoeven aan te wenden. Met de overschotten kunnen reserves worden aangelegd. De reserves kunnen worden aangewend om uitgaven die bijdragen tot de realisatie van hun taken te financieren. De opgebouwde reserves zijn onbeperkt overdraagbaar. De onthaalbureaus hebben er bijgevolg geen belang bij al hun subsidies uit te geven.

Volgens de heer Verreycken is in een aantal gevallen wel degelijk sprake van fraude. Ik wil hier even een

paar kanttekeningen bij maken. De vzw BON heeft 120.564,50 euro aan de aankoop van cursussen NT2 besteed. Door een vergissing is een bedrag van ongeveer 16.000 euro onder de noemer NT2 geboekt. Dit geld is echter voor transportkosten en voor kinderopvang gebruikt. Rekening houdend met de vaststellingen van de Inspectie van Financiën, heb ik mijn administratie de opdracht gegeven om deze subsidies terug te vorderen.

Het Antwerpse onthaalbureau PRICMA heeft niet voor 58.806 euro aan onverklaarbare kosten geboekt. Het gaat hier om geld dat niet is besteed. Bovendien gaat het om subsidies die het onthaalbureau van het provincie- en van het stadsbestuur heeft ontvangen. Dat heeft dus niets met de Vlaamse subsidies te maken.

Het Oost-Vlaamse onthaalbureau ONOV moet een factuur van 10.000 euro terugbetalen. Het stadsbestuur van Ronse is terecht tot deze terugvordering overgegaan.

De vzw Kom-Pas heeft geen bedrag van 125.393 euro te veel aangerekend. Deze kosten zijn in de verkeerde subsidieperiode aangerekend. Het gaat hier echter wel degelijk om kosten die daadwerkelijk zijn gemaakt.

We hebben alle betrokkenen onmiddellijk gevraagd zich te verantwoorden voor de bedragen uit de audit. Indien die verantwoording uitblijft of we geen sluitend antwoord op onze vragen over die bedragen krijgen, zullen we ze terugvorderen. Dat lijkt me logisch. Alle vragen aan de onthaalbureaus zijn gebaseerd op de informatie die de audit van de Inspectie van Financiën ons heeft verstrekt.

Volgens de heer Verreycken heeft de Vlaamse Regering ernstig gefaald met betrekking tot de controle op de besteding van de subsidies door de onthaalbureaus. De vaststellingen van de Inspectie van Financiën zijn correct. De controle op de besteding van de subsidies en op enkele boekhoudkundige elementen is verkeerd verlopen. De oorzaak is een gebrek aan uniforme, duidelijke boekhoudkundige regels en afschrijfsregels.

Het gaat hier om een zeer jonge sector. Het inburgeringsdecreet is op 1 april 2004 in werking getreden. Het laatste van de acht onthaalbureaus heb ik in oktober 2004 erkend. Het administratief personeel bestaat uit zes voltijdse equivalenten. Deze mensen

zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het inburgeringsbeleid. Het gaat hier, met andere woorden, om een onderbemande administratie. In het kader van de BBB-operatie zal deze administratie bij de administratie Bestuurszaken, afdeling Binnenlandse Aangelegenheden worden ondergebracht. Die afdeling kent dezelfde lokale vertakkingen. Dit biedt de mogelijkheid om synergieën te creëren. Op die manier zou het inburgeringsbeleid in de toekomst over meer mankracht kunnen beschikken. Zoals reeds gezegd, zal de administratie voor een sterkere centrale sturing zorgen. Het VMC (Vlaams Minderhedencentrum), dat als ondersteunings- en kenniscentrum fungeert, zal de bestaande knowhow bundelen en rationaliseren.

De Inspectie van Financiën heeft duidelijk aangevoeld dat de fouten in de boekhouding vooral aan een gebrek aan duidelijke boekhoudkundige regels te wijten zijn. Ik beschouw het opstellen van nieuwe, transparante regels als een prioriteit. We moeten dergelijke problemen in de toekomst kunnen vermijden.

Ik heb mijn administratie de opdracht gegeven een financieel en inhoudelijk controlesysteem op te stellen dat het huidige systeem volledig moet vervangen. We zijn hier volop mee bezig. De administratie moet op basis van de jaarrekeningen en van de opgevraagde verantwoordingsstukken controles uitvoeren. Daarenboven moeten door middel van steekproeven controles ter plaatse worden uitgevoerd. Dit geldt overigens voor de hele Vlaamse administratie. Onze diensten zijn nooit permanent op het terrein aanwezig. Door middel van steekproeven controleren ze of het belastinggeld op een adequate manier wordt besteed. We hebben deze handelwijze, zonder vraag van het Vlaams Parlement of opdracht van derden, ook ten aanzien van de onthaalbureaus gehanteerd.

De onthaalbureaus zullen eenvormige richtlijnen ontvangen over de werkingskosten die kunnen worden ingediend. Mijn diensten stellen in dit verband momenteel een omzendbrief op. Deze omzendbrief zal duidelijke boekings- en afschrijfsregels bevatten. We spelen kort op de bal. Binnenkort zullen alle onthaalbureaus deze richtlijnen ontvangen. Het hanteren van duidelijke boekings- en afschrijfsregels is bijzonder belangrijk en komt meermaals aan bod in de audit van de Inspectie van Financiën.

Alle onterecht uitbetaalde subsidies moeten uiteraard worden teruggevorderd. Ik veronderstel dat hierover weinig discussie bestaat.

De audit toont niet aan dat we een permanente waakhond nodig hebben. Dat is vandaag menselijk of technisch trouwens toch niet mogelijk. Er is vooral nood aan uniforme boekhoudkundige regels. Zoals ik daarnet al heb gezegd, zijn we hiermee bezig en willen we op dat vlak zeer kort op de bal spelen. De administratie moet de jaarrekeningen en de opgevraagde verantwoordingsstukken controleren. De controles ter plaatse moeten als een bijkomende controle worden gezien. Bovendien zal in de toekomst een bedrijfsrevisor of een gemeenteontvanger voor de externe controle van de afrekeningen instaan. Dat maakt ook deel uit van het stappenplan. Tot op heden is dit niet mogelijk omdat de subsidiëring niet op basis van kalenderjaren gebeurt. Vanaf 1 januari 2006 zal de subsidiëring per kalenderjaar gebeuren en wordt de boekhoudkundige controle gemakkelijker.

Mijn administratie zal de financiële verslagen van de voorbije jaren grondig nakijken. Indien onregelmatigheden of fouten worden vastgesteld, zal ter plaatse een controle worden uitgevoerd.

Inzake de plannen van Frans minister Sarkozy verwijs ik naar de bevoegdheidsverdeling in dit land. Het uitwijzingsbeleid is een federale materie. De heer Verreycken kan zijn vraag dan ook beter aan de bevoegde federale minister stellen.

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Over de interventie van de heer De Wever kan ik kort zijn. Ik heb niets inhoudelijk gehoord. Zijn bijdrage aan dit debat is vergelijkbaar met zijn bijdrage aan het debat over de splitsing van B-H-V. Hij heeft veel lucht verplaatst, maar hij heeft niets inhoudelijk gezegd.

De heer Gatz heeft wel inhoudelijke uitspraken gedaan. Hij heeft op het verschil in kostprijs van de verschillende cursussen maatschappelijke oriëntatie gewezen. Ik deel zijn bekommernis. Uit het auditrapport blijkt dat de onthaalbureaus met verschillende cursussen maatschappelijke oriëntatie werken. Het lijkt me noodzakelijk het aangekondigde handboek zo spoedig mogelijk af te werken en te verspreiden.

Volgens de heer Mahassine heeft de situatie in Frankrijk hier niets mee te maken. Hij wil natuurlijk dat de Vlamingen dat geloven. In deze tijden van moderne communicatie kijken de Vlamingen echter naar de televisie en horen zij binnen- en buitenlandse radio-

berichten. Het is duidelijk dat er een verbindingslijn loopt tussen de islamitische racistische rellen in Frankrijk, het islamitisch racisme in eigen land en de tegen niet-islamieten gerichte bomaanslagen in Jordanië. Er is het constante agressieve racisme van de islam tegen al wat niet-islamitisch is. Hoewel dat de heer Mahassine niet zal bevallen, zal ik op dat verband blijven wijzen. De vraag wie de racisten zijn, is hiermee beantwoord. De brandende auto's zijn niet door mensen van het Vlaams Belang aangestoken.

Hoewel hij een aantal correcte uitspraken heeft gedaan, wil ik nog een paar kanttekeningen bij het antwoord van de minister plaatsen. Volgens de minister gaat het om een jonge sector die in volle transitie verkeert. Hij kan dit niet eeuwig blijven herhalen. Het inburgeringsdecreet dateert immers niet van gisteren; het is ondertussen al anderhalf jaar van kracht. De sector staat op poten, krijgt veel geld, beschikt over veel personeel en moet dringend aan de slag gaan. De minister kan niet blijven zeggen dat het hier om kinderziektes gaat, dat is wat te gemakkelijk. Het wordt tijd dat er ook resultaten komen.

De minister heeft de vaststellingen van de audit bevestigd. Er is sprake van een ernstig falen. Ik feliciteer hem voor zijn moed. Dat falen moet natuurlijk worden verholpen, en er moet meer controle komen. De minister is van mening dat we geen permanente waakhond nodig hebben. Ik begrijp dat niet goed. Indien de conclusies van de audit kloppen, is er ernstig gefaald. De consequentie is dat aan elk onthaalbureau iemand moet worden toegevoegd die de boekhoudkundige verrichtingen namens de Vlaamse overheid in het oog houdt.

Blijkbaar is een en ander het gevolg van een gebrek aan duidelijke regels en zullen die regels nu eindelijk wordt vastgelegd. Ik kan aannemen dat in een boekhouding hier en daar een foutje kan sluipen. De regel dat een factuur van bewezen kosten niet tweemaal mag worden gebruikt om subsidies te ontvangen, is echter elementair en essentieel. Men moet geen boekhouder zijn om dit te snappen: elke kleine zelfstandige moet deze regel toepassen.

Het gaat duidelijk niet enkel om een gebrek aan transparante regels. De vaststelling dat niets moest worden verantwoord, heeft tot deze praktijken geleid. Wie wat meer kosten opgeeft, ontvangt het volgend jaar meer subsidies. Dat is een ernstig feit, waar we niet licht overheen mogen gaan. Het gaat hier om een misbruik van overheidsgelden. Om deze praktijk

tegen te gaan, hebben we een efficiënte en volledige controle nodig.

Ik betreur dat de minister niet bereid is om de lijn van Frans minister Sarkozy te volgen en zich verschuilt achter een bevoegdheidsverdeling. Er zijn nochtans duidelijk georganiseerde overlegkanalen tussen de Vlaamse Regering en de federale regering. Indien de minister dit wenst, kan hij dit punt op de agenda van het Overlegcomité plaatsen. Hij zou zijn partijgenoot, federaal minister Dewael, kunnen vragen om de bestaande wetgeving toe te passen ten aanzien van de islamitische racisten die op heterdaad op brandstichting worden betrapt.

In het buitenland, onder meer in Nederland, durven politici al bepaalde conclusies te trekken. De houding van de minister bevestigt dat die conclusies omwille van de politieke correctheid in Vlaanderen nog steeds onbespreekbaar zijn.

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Ik wil niet met de heer Verreycken in debat treden over alle zaken die hij erbij sleurt, want dat zou te veel kostbare tijd vergen. Volgens hem heb ik over de audit niets inhoudelijk te vertellen. Ik vind dat zeer kras. We zitten nu al een jaar samen in deze commissie. Ik vind dat iedereen hier bepaalde grenzen moet respecteren. Ik heb 15 pagina's over de audit geschreven. Om tijd te besparen, wil ik die pagina's hier niet zonder meer afhaspelen.

Mijnheer Verreycken, ik weet niet of u al eens achterom hebt gekeken. De onthaalbureaus zijn hier vertegenwoordigd. Als ik na hun uiteenzetting nog vragen heb, zal ik die op dat ogenblik stellen. Dit vergt natuurlijk enige kennis van zaken, en tevens de bereidheid naar anderen te luisteren en niet op voorhand de conclusies op een blad te schrijven. Die bereidheid ontbreekt bij u volledig. U kijkt op een heel andere manier naar de realiteit. Ik moet keer op keer vaststellen dat die bereidheid bij u niet aanwezig is. Ik betreur dat. En ik kan niet anders zeggen dan dat de wijze waarop u dat interpreteert, me degouteert.

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Ik heb nog altijd geen inhoudelijke argumentatie gehoord. Wellicht heeft dat te maken met het feit dat mijn goede collega de

zaken verkeerd inschat. Dit is een interpellatie: een vraag van een volksvertegenwoordiger die de aanleiding is voor een parlementair debat. Samen met zijn vrienden van de onthaalbureaus vindt de heer De Wever de gedachtewisseling veel belangrijker. Zo'n gedachtewisseling is echter maar een gedachtewisseling, die ondergeschikt is aan het parlementaire debat over een interpellatie. Ik neem aan dat hij bij hen op een goed blaadje wil staan. Het is echter zijn taak om hier het politieke debat te voeren. Hij probeert wel, maar ik heb nog geen inhoudelijke argumenten gehoord.

Als de opstellers van de audit worden gehoord, zal ik uit respect blijven luisteren, want deze mensen hebben hun taak zeer correct uitgevoerd. Ik ben echter niet van plan om mijn tijd te verdoen met het aanhoren van acht onthaalbureaus die met alle mogelijke details zullen proberen uit te leggen waarom in de audit wordt overdreven en waar de fouten allemaal zitten. Dat is niet mijn taak. Mijn taak is te discussiëren over het beleid op basis van de feiten in het auditrapport.

Ik stel vast dat de N-VA twee keer niet in staat blijkt te zijn om inhoudelijk ook maar iets te zeggen over het inburgeringsbeleid. Het enige wat de heer De Wever doet, is het vermelden van een aantal lachwekkende persoonlijke feiten.

Men kan me veel verwijten, maar als er iets is dat men me niet kan verwijten, dan is het een gebrek aan dossierkennis.

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Dat laatste verwijt ik u zeer zeker wel. Ik zal het kort houden, want niemand heeft iets aan deze discussie.

Ik vind het kras dat u zegt dat ik inhoudelijk niets heb in te brengen. U hebt de doorlichting gebruikt en misbruikt. Ik wou u onze nota bezorgen, maar daar heb ik ondertussen eigenlijk geen zin meer in. Het zwart-witschema waarin ik de vriend van de onthaalbureaus zou zijn en geen enkel punt van kritiek zou hebben en alle 'misbruiken' – zoals u dat noemt – zou goedpraten, is al te eenvoudig.

Als volksvertegenwoordiger hebt u uiteraard het recht te interpelleren. Alleen denk ik dat onze taak erin bestaat ook de nodige intellectuele eerlijkheid op te brengen en met kennis van zaken te werken.

Als we dat niet kunnen, dan kunnen we misschien beter zelf een onthaalbureau oprichten. (*Opmerking van de heer Rob Verreycken*)

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Verreycken, het decreet dateert van 1 december 2004. We zijn van nul begonnen. Het enige dat ik uit de vorige periode heb geërfd, zijn een aantal mensen van goede wil. Dat is mijn mening over de mensen van de onthaalbureaus. Ze zijn een motor van het inburgeringsbeleid, en ze zijn zelf vragende partij om de zaken goed te organiseren en duidelijke richtlijnen uit te werken.

Enkele woorden uitspreken duurt slechts enkele seconden, maar de gevolgen kunnen groot zijn, en veel langer duren. De hele zaak op poten zetten, voor gebouwen zorgen, het personeel inschakelen en richtlijnen geven, kost veel meer tijd dan dat. Ik heb de term 'falen' niet in de mond genomen. Ik wil niet ontmoedigen, maar ook open kaart spelen. De audit is onmiddellijk op de regeringstafel beland en aan de voorzitter van de commissie overgemaakt. Ik heb hem gevraagd om de audit en het stappenplan aan de commissieleden over te maken en daar een gedachtewisseling aan te wijden.

Ik heb gezegd dat de vaststellingen van de inspectie correct zijn: de controle op de besteding van de subsidies en enkele zaken in verband met de boekhouding van de onthaalbureaus verliep fout. De term 'falen' heb ik echter niet in de mond genomen. Ik neem het niet dat mijn woorden niet correct worden weergegeven.

Ik wil duidelijk zijn: onterechte subsidies worden teruggevorderd. Welk belang zou een onthaalbureau kunnen hebben om deze of gene kosten moedwillig in te brengen? Een onthaalbureau mag onbeperkte reserves opbouwen om dat later aan de werking besteden. Welke strategie zou daarachter schuilen? Ik denk dat het allemaal te maken heeft met richtlijnen die onvoldoende duidelijk zijn.

Inzake het stappenplan zelf heb ik voorstellen van oplossingen aangebracht om te antwoorden op de opmerkingen van de inspectie. De regering heeft haar goedkeuring gehecht aan die voorstellen. Dat geldt ook voor de kostprijs van de trajecten en voor de uitbouw van de maatschappelijke oriëntatie. We stellen voor dat een normering van het aanbod maatschappelijke oriëntatie inzake het aantal uren en de inhoud

wordt doorgevoerd, zodat de grote verschillen tussen de onthaalbureaus kunnen worden weggewerkt met inachtneming van een zekere, zij het beperkte flexibiliteit. Zo zou een onderscheid kunnen worden gemaakt tussen een grootstedelijk onthaalbureau en een provinciaal georganiseerd onthaalbureau.

Momenteel wordt gewerkt aan een standaardhandboek maatschappelijke oriëntatie met daarin een minimale inhoud. In samenwerking met het VMC zal worden gewerkt aan de verdere professionalisering van de sector. In de financiële verantwoording staat dat het onthaalbureau apart zal moeten rapporteren over het aanbod maatschappelijke oriëntatie. Daarbij moet een onderscheid worden gemaakt tussen wie afhaakt en wie de cursus volledig heeft doorlopen. Hetzelfde geldt voor het elektronische clientvolgsysteem M@trix. Dat laatste is een pijnpunt. Het is de verdienste van de heer De Wever dat hij het probleem heeft aangekaart. De regering heeft voorstellen gedaan. Na de opmerkingen van de inspectie hebben we nieuwe voorstellen gedaan.

De taken van de onthaalbureaus inzake de secundaire trajecten en de minderjarigenwerking zijn aan dezelfde procedure onderworpen. Verder hebben we een aantal vaststellingen gedaan en een algemeen besluit uitgewerkt. De publieke opinie mag dat weten. Het is onze taak om de zaken op punt te zetten en professioneel aan te pakken.

Ik rond af. Freedom of speech is een pijler van de parlementaire democratie. Voltaire heeft over de vrijheid van meningsuiting een aantal behartenswaardige zaken gezegd. Sommigen schuwen echter de provocaties niet. Op een moment dat elk verkeerd woord er eentje te veel kan zijn, moet men met verantwoordelijkheidsbesef aan politiek doen. Sommigen duwen mensen in onaanvaardbare hokjes. Ik ga die woorden hier niet herhalen. Men mag niet moedwillig provoceren. Het is onverantwoord om dat te doen op een ogenblik dat er spanningen in de samenleving zijn. Op zo'n moment moet men het taalgebruik matigen. Woorden die mensen kwetsen en diskwalificeren, zijn oneerlijk tegenover de grote groep en in de gegeven omstandigheden ook onverantwoord.

De voorzitter: De minister heeft op het einde van zijn betoog wijze woorden uitgesproken: de vrijheid van meningsuiting is zeer belangrijk. Ik denk dat hij mij goed genoeg kent om te weten dat ik als commissievoorzitter er steeds heb over gewaakt dat eenieder hier kan zeggen wat hij of zij te zeggen heeft.

De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, als aanvulling wil ik nog even het volgende zeggen. De minister meent dat we in ons woordgebruik gematigd moeten zijn als er spanningen zijn. Ik stel vast dat er in Vlaanderen de afgelopen maanden niet van noemenswaardige spanningen sprake is. Ik stel ook vast dat een aantal islamitische racisten zich geroepen voelen om wagens in brand te steken. Op dat ogenblik is in een parlementaire democratie de vrijheid van meningsuiting het belangrijkste wapen van een volksvertegenwoordiger. De praktijk van de Arabische landen toont overigens aan dat dit precies de zaak is die de islam het meeste vreest.

In alle rust en kalmte zal ik bijgevolg blijven zeggen dat de brandstichtingen het werk zijn van islamitische racisten, dat daar hard tegen moet worden opgetreden en dat Frans minister Sarkozy gelijk heeft dat diegenen die op heterdaad worden betrapt zo snel mogelijk het land moeten worden uitgezet.

De voorzitter: Aan de orde is de gedachtewisseling over de bijzondere audit van de werking van de onthaalbureaus door de Inspectie van Financiën met de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, de heer De Prycker, inspecteur-generaal van Financiën, mevrouw Van den Broeck, inspecteur van Financiën, en vertegenwoordigers van de onthaalbureaus.

Verslaggever is de heer Christian Verougstraete.

De heer De Prycker heeft het woord.

De heer Eric De Prycker: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte volksvertegenwoordigers, aangezien iedereen over het rapport beschikt, zal ik in de inleiding wellicht niet op alles zeer gedetailleerd moeten ingaan. Ik stel voor alles chronologisch te bespreken, hoofdstuk per hoofdstuk.

De Vlaamse Regering heeft op 29 april 2005 de Inspectie van Financiën gelast een bijzondere audit uit te voeren van de volledige werking van de onthaalbureaus, met inbegrip van het aanbod maatschappelijk oriëntatie en de minderjarigenwerking.

De Vlaamse minister bevoegd voor het inburgeringsbeleid is belast met de uitvoering van de beslissing, en om over het resultaat van de audit binnen de 3 maanden

den verslag uit te brengen aan de Vlaamse Regering. Verder werd in de regeringsbeslissing gesteld dat in functie van de resultaten van de bijzondere audit het bedrag van de subsidieperiode 2006 zal worden bepaald.

Wij hebben de audit uitgevoerd. In afspraak met het kabinet hebben we beslist om daartoe verder te bouwen op het advies van de Inspectie van Financiën van 19 april laatstleden. Verder is beslist de gemiddelde trajectbegeleidingsprijs vanuit zijn diverse onderdelen te onderzoeken. Die onderdelen zijn de maatschappelijke oriëntatie, Nederlands als tweede taal, de loopbaanoriëntatie en andere diverse kostencomponenten. Verder moest het onderdeel maatschappelijke oriëntatie en ten slotte ook de minderjarigenwerking op zich worden onderzocht.

Aan de hand van een onderlinge vergelijking van de onthaalbureaus moesten we ook de verschillen inzake efficiëntie en productiviteit aanduiden en eventuele aanbevelingen formuleren om de werking van de onthaalbureaus te optimaliseren. Om het aantal trajecten te kunnen optimaliseren, werd ten slotte verzocht na te gaan of een effectieve richtprijs per trajectbegeleiding en per cursus maatschappelijke oriëntatie mogelijk is.

De inspecteurs hebben beslist om elk van de acht onthaalbureaus apart te bezoeken en hier telkens een volledige dag voor uit te trekken. Vooraf werd aan de onthaalbureaus gevraagd een aantal documenten klaar te leggen in verband met een eerste lijst van een aantal uitgaven en verantwoordingsstukken. Dat is in een bijlage opgenomen. In de voormiddag hebben we over alle aspecten vragen gesteld aan de verantwoordelijken van de onthaalbureaus. 's Namiddags hebben we een eerste verificatie van de rekeningen van de twee afgelopen subsidieperioden uitgevoerd. Het ging telkens over een periode van 7,5 maanden. Er werd uitgegaan van een random selectie van facturen over de werking tijdens deze twee subsidieperioden van de acht onthaalbureaus en hun juridische voorgangers. Sommige onthaalbureaus zijn immers nog niet de volledige onderzochte periode actief. Zowel grote als kleine factuurbedragen werden onderzocht, met aandacht voor de diverse uitgavencategorieën die inzicht verschaffen in het gevoerde beleid uit het verleden.

Vermits we er allebei maar één namiddag waren om het werk te verrichten, maakt dat eerste nazicht geen enkele aanspraak op volledigheid.

Voor de andere hoofdstukken hebben we ons gebaseerd op de documenten van de laatste subsidieperiode die de onthaalbureaus ons hebben bezorgd. Technisch gesproken is dat IB 2004 van 1 oktober 2004 tot 15 mei 2005, waarover de onthaalbureaus hebben gerapporteerd op 15 juni laatstleden. Het was de bedoeling onze audit uit te voeren op basis van de meest recente gegevens. Dit zijn de meest recente beschikbare gegevens.

Het tweede hoofdstuk over de geschiedenis van de onthaalbureaus sla ik over. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de predecretaire fase, de decretaire fase en het decreet van 18 februari 2003 en het hoofdstuk brengt een aantal belangrijke uitvoeringsbesluiten in herinnering.

In het derde hoofdstuk werd een eerste benadering beschreven. Wij beschikken over de rapportagedossiers van de inburgeringssubsidie 2004 en dus over de besteding van de voorgaande periode. Wij hebben de werkelijke uitgaven onder de loep genomen. Reserves en eventuele overschotten hebben wij niet in de berekening opgenomen.

Een van de punten had betrekking op de trajectbegeleiding. Om te weten te komen wat de gemiddelde prijs is voor een trajectbegeleiding, hebben wij in eerste instantie de totale kostprijs voor een trajectbegeleiding verminderd met de kostprijs voor Nederlands tweede taal. NT2 gaat niet naar de onthaalbureaus, maar naar de aanbieders van NT2. De kost voor maatschappelijke oriëntatie werd eveneens afgetrokken omdat die in een volgend punt aan bod komt. Wij hebben die kost gedeeld door het aantal gerealiseerde trajecten om zo te komen tot een gemiddelde trajectprijs.

We hebben hetzelfde gedaan voor maatschappelijke oriëntatie, namelijk de kostprijs voor MO gedeeld door het aantal gerealiseerde trajecten met maatschappelijke oriëntatie. In eerste instantie valt het volgende op. Het aantal gerealiseerde trajecten bedraagt 715, het aantal gerealiseerde trajecten met maatschappelijke oriëntatie 273. De trajecten werden gerealiseerd in een periode van 7,5 maanden. In die periode bevatten minder dan vier op tien trajecten maatschappelijke oriëntatie. Dat blijkt ook voor het aspect NT2: 58 percent voor NT2 en 38 percent voor MO.

Als men er de lopende trajecten bijneemt, komt men tot een ander resultaat. Dan blijkt dat MO in 63 per-

cent van de lopende trajecten vervat zit en NT2 in 89 percent van de trajecten. Dat is logisch. De trajecten lopen nog omdat verschillende elementen van die trajecten nog niet zijn afgerond. Dat houdt in dat een van de drie aspecten, NT2, MO of loopbaanoriëntatie, niet is afgerond of dat er geen vrijstelling werd voor verleend.

Dat noopt tot bezinning over het gerealiseerde traject. Gerealiseerde trajecten behaalt men gemakkelijker als men een vrijstelling verleent. Dat is logisch. De vraag is wat belangrijk is op het vlak van subsidiëring. Een gerealiseerd traject is dan zeker een belangrijk aspect, maar het duidt niet alles aan.

Mevrouw Nancy Van den Broeck: Het voorgaande hoofdstuk was inderdaad maar een eerste benadering. In het volgende hoofdstuk hebben wij op een alternatieve manier naar de trajecten en de kostprijs gekeken. Wij zijn voortgegaan met de toon die al was gezet in ons advies van 19 april 2005. Als men bijkomende trajecten wil financieren, moet men niet alleen een aantal percenten van te realiseren trajecten vooropstellen.

We gaan uit van het feit dat heel wat kosten binnen een onthaalbureau niet mee lineair evolueren met het aantal nieuwkomers. We hebben een indeling gemaakt in de kostenstructuren van de onthaalbureaus, namelijk een opdeling in vaste kosten en variabele kosten. Vaste kosten zijn kosten die onafhankelijk zijn van een stijging of daling van het aantal nieuwkomers binnen een bepaalde tijd – bijvoorbeeld de loonkost van de coördinatiefuncties. De kosten van docenten maatschappelijke oriëntatie en trajectbegeleiders evolueren mee met het aantal nieuwkomers. Dat is een variabele kost. Werkingskosten zijn bijvoorbeeld de huur van eigen lokalen, elektriciteit en verwarming. Die maken deel uit van de vaste kosten. Als er grotere aantallen nieuwkomers zijn, zijn extra lokalen nodig en wordt dat een variabele kost.

Vermits het om een jonge sector gaat, zijn er ook oprichtingskosten. Dat zijn kosten die de onthaalbureaus hebben gemaakt door het feit dat ze pas opgestart zijn. Ik denk bijvoorbeeld aan meubilair of inrichtingskosten van gebouwen die zeker niet ieder jaar moeten worden gedaan. Die kosten werden er uitgeselecteerd. Deze oefening gaf een overzicht van de opsplitsing vaste en variabele kosten, zowel voor trajectbegeleiding als voor maatschappelijke oriëntatie.

Ik maak daar een bedenking bij. Voor de totale kostprijs trajectbegeleiding en MO zijn we uitgegaan van de gegevens die we hebben gekregen van de onthaalbureaus zelf. Sommige onthaalbureaus verrichten de opdeling op basis van een forfaitaire verdeelsleutel, vaak op basis van het aantal personeelsleden. Het andere percentage gaat naar MO. De kosten worden met dezelfde forfaitaire sleutel opgesplitst. Andere bureaus doen het misschien op een andere, minder logische manier. Wij hebben ons gehouden aan de opdeling die zij ons hebben meegegeven. Dat kan betekenen dat niet alle kosten worden gerekend die relevant zijn voor MO. Het geheel moet dus worden bekeken. De globale kost geeft natuurlijk het juiste beeld.

Door deze oefening krijgen we het overzicht van vaste en variabele kosten zoals men ook in het auditrapport terugvindt. Bij de trajectbegeleiding zijn 55 percent van de kosten variabel. Die evolueren dus mee met het aantal trajecten. Voor MO zijn ongeveer driekwart van de kosten variabel.

We doen hier geen uitspraak over de hoogte van de vaste kosten, maar merken op dat dit niet betekent dat het geen onvermijdbare kosten zouden zijn. Het zijn geen synoniemen van elkaar. We hebben de algemene aanbeveling geformuleerd dat onthaalbureaus zich de vraag moeten stellen of bijkomende vaste kosten wel verantwoord zijn. Ze moeten bovendien zelf evalueren of de bestaande kosten niet gerationaliseerd kunnen worden tot een niveau van onvermijdbaarheid.

De heer Eric De Prycker: Nu we weten wat vaste en wat variabele kosten zijn, moeten wij niet langer met totale kosten werken zoals nodig was in de eerste benadering. In de volgende oefening hebben wij eerst de variabele kosten vergeleken met het aantal gerealiseerde trajecten in de voorgaande periode. Bij onze eerste oefening kwamen wij op een kostprijs van 2.026,1 euro per gerealiseerd traject. Een onthaalbureau doet wel meer inspanningen dan de inspanning voor dat ene gerealiseerde traject. We moeten ook de lopende trajecten in beschouwing nemen om daar de variabele kost in af te zetten. Als wij dan delen in plaats van door 715 door het aantal gerealiseerde en lopende trajecten, komen wij tot een gemiddelde kostprijs van 672 euro. We hebben daar een aantal bedenkingen bij geformuleerd.

De bedoeling van het onthaalbureau moet erin bestaan om trajecten te realiseren. Dan zijn 715 tra-

jecten niet veel, maar ten overstaan van ieder gerealiseerd traject staan drie lopende trajecten. We moeten dat echter nuanceren, want het plaatst gerealiseerde en lopende trajecten volledig op dezelfde voet. Dat klopt niet helemaal, want niet ieder lopend traject wordt gerealiseerd. Het effectieve resultaat zal daar tussenin liggen.

Wij suggereren om bijvoorbeeld de cijfers van de nieuwkomers te bekijken van de voorgaande periode. Die periode ging van 1 april 2004 tot 30 september 2004. De bedoeling was om op een later moment – bij de audit, of nu – na te gaan hoeveel er werkelijk werden gerealiseerd. Ik denk dat dit tussen beide cijfers zal liggen.

We hebben ook het aantal gerealiseerde en het aantal lopende trajecten samen afgezet ten overstaan van het aantal trajectbegeleiders van elk van de onthaalbureaus. Ik verwijs nu naar pagina 19 van het rapport. We hebben vastgesteld dat het gemiddelde 38,4 gerealiseerde en lopende trajecten per trajectbegeleider bedraagt. Op jaarbasis betekent dat ongeveer 62 trajecten. Het gaat hierbij echter enkel over de directe functies, terwijl er op een onthaalbureau veel mensen zijn die niet met trajectbegeleiding bezig zijn, maar toch tot dat bureau behoren. Ik verwijs naar de staf-functies, de administratieve functies en de logistieke functies.

Als we nu het aantal trajecten delen door al het personeel dat bezig is met trajectbegeleiding, komen we tot een gemiddeld aantal trajecten van 20,5 op jaarbasis. We hebben het cijfer van het aantal trajecten dan vergeleken met het geheel van de functies. We hebben daarbij ook een weging gedaan van de zwaarte van de organisatiestructuur. Die organisaties hebben eigenlijk veel indirecte functies. Ze verzwakken hun positie meer dan de andere.

Er is ook nog een aanbeveling. Indien het de bedoeling is zoveel mogelijk trajecten te realiseren, dan moet worden geïnvesteerd in directe functies, zoals die van trajectbegeleiders, en niet meteen in coördinatie- en administratieve functies. Indirecte functies moeten meer worden omgezet in directe.

We hebben de benadering van de vaste en variabele kosten ook toegepast op trajectbegeleiding. We passen die toe op maatschappelijke oriëntatie. De eerste vaststelling is dat we op basis van de rapportering in de onthaalbureaus heel weinig te weten komen over dat onderdeel, terwijl dit toch het onderdeel is dat

ze zelf verzorgen. Dat komt in de rapporten en de cijfers weinig of niet tot uiting. Het probleem was te weten op welke gegevens we ons moesten baseren om verder te gaan.

Gelukkig waren er in die periode gegevens afkomstig uit een bijkomende bevraging over de organisatie van de cursussen MO. Ze werden opgestart van 1 oktober 2004 tot 15 mei 2005. Als we dan kijken naar de cursussen die starten in april of mei 2005, weten we dat het traject wordt gerealiseerd in oktober of december. De budgettaire inspanningen daarvan komen ook maar tot uiting in de volgende periode. Daarnaast moeten we er wel rekening mee houden dat de onthaalbureaus niet begonnen zijn in oktober. Er zijn ook cursussen van start gegaan in september, die budgettair wel doorwegen in de periode waarvoor subsidie werd verstrekt. We moeten dat in het achterhoofd houden. Er zijn elementen die zorgen voor een compensatie in de ene of de andere richting.

We hebben gewoon het aantal groepen, het aantal cursisten en het aantal cursussen genomen. Op basis daarvan zijn we gekomen tot een aantal cursisten per groep en een gemiddeld aantal lessen per cursus. We stellen daarbij vast dat het vooral bij de grootstedelijke functie beter lukt om de cursisten te groeperen dan in de provinciale onthaalbureaus, die een groter werkingsgebied hebben.

We hebben nu een aantal gegevens, die we echter ook moeten nuanceren. Het onthaalbureau BON stelt dat nieuwkomers die zijn aangemeld voor 1 oktober 2005 niet in de aantallen zijn opgenomen. Als ze er die wel bijtellen, hebben ze veel meer cursisten. De hele berekening is nu net gebaseerd op het aantal cursisten. Andere onthaalbureaus zeggen daar niets over. Indien ze de nieuwkomers die zijn aangemeld voor 1 oktober 2005 er wel hebben bijgeteld, dan vergelijken we appels met citroenen. Ons rapport is voornamelijk geschreven in de maanden juli en augustus. We konden toen slechts over heel weinig gegevens beschikken. Hoe men de zaak ook bekijkt, we moeten vergelijken wat vergelijkbaar is. Als daaraan een verschillende interpretatie is gegeven, dan moet er een aanvulling gebeuren. Dat neemt niet weg dat we bepaalde zaken niet kunnen zeggen. We kunnen iets zeggen over de organisatiekracht van de verschillende onthaalbureaus.

Ik heb nog een bijkomende bedenking. Om het succes te bepalen, is het belangrijk te weten hoeveel mensen aan de cursus hebben deelgenomen. Net zo

belangrijk is echter te weten hoeveel er de cursus hebben beëindigd, hoeveel er zijn gestopt. Dat is ook de reden dat er bij de indicatoren moet worden gekeken naar het uitvalpercentage als er een eigen cursus werd georganiseerd.

Ik heb het nog niet gehad over de vaste en de variabele kosten. Die vaste en variabele kosten introduceren wij hier opnieuw. We hebben de variabele kosten genomen en ze gedeeld door het aantal cursisten. Het resultaat is de gemiddelde variabele kost per cursist. U vindt die gegevens terug op pagina 42. De kost bedraagt 489,6 euro.

Ook daar zijn er bedenkingen. Zoals mevrouw Van den Broeck heeft gezegd, hebben we de onthaalbureaus de onthaalbureaus laten zijn voor wat de verdeling van de kosten betreft. Als een bureau zegt dat het alleen loonkosten doorrekent bij de kosten voor maatschappelijke oriëntatie, dan is dat zo. Als een ander bureau zegt dat het werkt met forfaitaire verdeelsleutels van 30/70, dan is dat zo. Als een derde bureau zegt dat het die berekening volledig zelf heeft gemaakt, dan is dat zo. We hebben die drie benaderingen overgenomen in het rapport. De gegevens die in het rapport staan, drukken in feite de impliciete of de expliciete verdeling van de onthaalbureaus zelf uit. Globaal genomen is er een totaal bedrag. Er zijn echter andere toewijzingen mogelijk over trajectbegeleiding en maatschappelijke oriëntatie.

We hebben de totale en variabele kosten ook nog eens geplaatst tegenover het aantal cursussen. Die uren waren bekend. Uit de analyse blijkt duidelijk dat werken met freelance personeel goedkoper is dan met vast personeel.

Ten slotte is er ook nog de minderjarigenwerking. Op dit moment hebben niet alle onthaalbureaus een minderjarigenwerking. We menen wel dat die werking heel sterk beantwoordt aan een grootstedelijke problematiek. In Antwerpen en Gent is dat een behoorlijk probleem. Als vertegenwoordigers van de Inspectie van Financiën hebben we gezegd dat er geen probleem is voor de verlenging in Antwerpen en Gent, terwijl we dat voor West-Vlaanderen minder evident vinden. Ook dat vindt u terug in het rapport.

Mevrouw Nancy Van den Broeck: Een bijkomend aspect is het beroemde of beruchte cliëntvolgsysteem M@trix. We verwijzen daarbij naar het inburgeringsdecreet. Daarin staat de doelstelling van het compu-

tergestuurd cliëntvolgsysteem vermeld. Men heeft het daarin over een uniform systeem dat tot doel heeft de onthaalbureaus te ondersteunen en dat moet leiden tot het volgen van het inburgeringsbeleid. Vanuit die verschillende invalshoeken hebben we nagegaan of dat systeem wel voldoet voor de verschillende functies die hier werden opgesomd.

Het cliëntvolgsysteem is operationeel sinds februari van dit jaar. Het gaat om een internetapplicatie. Het zou de bedoeling zijn niet enkel de Huizen van het Nederlands en de Centra voor Basiseducatie of de onthaalbureaus zelf met M@trix te laten werken, maar ook de verschillende partners zoals de VDAB en universitaire opleidingscentra. Ook zij zouden een volledig inzicht moeten krijgen van het totale aanbod aan cursussen, zodat een cliënt kan worden gevolgd doorheen zijn inburgerings- en scholingstraject. Ook de administratie heeft toegang tot M@trix. Er is een tool geïnstalleerd – M@trix report – waar men ook queries uit kan halen.

De vaststellingen op basis van gesprekken met de verantwoordelijken van de onthaalbureaus luiden dat er nood is aan een handboek voor het gebruik van M@trix. Dat handboek is er momenteel niet. Dat heeft tot gevolg gehad dat de verschillende onthaalbureaus de inhoud van de velden verschillend interpreteren en ook verschillend invullen. Dat gebrek aan uniformiteit heeft natuurlijk ook gevolgen voor de rapportage. De gegevens in M@trix worden gebruikt om rapportagevelden in het formulier van de administratie in te vullen. De vergelijkbaarheid van de gegevens gaat daar natuurlijk door verloren. Daardoor moeten we ook de gegevens die we hebben vergeleken nuanceren.

Bepaalde onthaalbureaus zeggen zelf dat de gestandaardiseerde queries niet voldoen en dat ze die daarom hebben aangepast. De gegevens kunnen zo natuurlijk niet worden vergeleken. Dat wil echter niet zeggen dat we geen conclusies kunnen trekken. Onze aanbeveling is dan ook dat het veel doelmatiger zou zijn als een centrale instantie – en we spreken er ons niet uit over wie dat nu moet zijn – een duidelijk handboek over de toepassing van M@trix ontwikkelt.

Een andere vaststelling binnen de applicatie is dat nieuwkomers een persoons-ID krijgen binnen M@trix. Dat sluit dubbele inschrijvingen niet uit. Dat probleem rees blijkbaar ook als een nieuwkomer verhuist van de ene regio naar de andere. Wanneer wordt een dossier overgedragen en wanneer niet? Daarover bestaan blijkbaar geen eenvormige regels.

We hebben indicaties gekregen dat veel onthaalbureaus met eigen applicaties werken om te weten wanneer een nieuwkomer klaar is voor een volgende stap in het traject. Dat zou niet de bedoeling mogen zijn; M@trix zou een aanbod moeten creëren.

In een volgend hoofdstuk hebben we de algemene vaststellingen geformuleerd die we maakten na de interviews met de verantwoordelijken van de onthaalbureaus. Eigenlijk was het eerst de bedoeling een overzicht te geven per onthaalbureau over wat we eruit hebben geleerd. Misschien is het nuttiger om een algemene noemer te formuleren en na te gaan wat we overal hebben gezien. We hebben bekeken wat een algemene noemer is bij de gesprekken met de acht onthaalbureaus, omdat dit duidelijk maakt wat alle onthaalbureaus als een pijnpunt ervaren. In het decreet staat dat de gemeente de opdracht heeft nieuwkomers die zich inschrijven, te informeren over het inburgeringsbeleid en hen door te verwijzen naar het onthaalbureau. De onthaalbureaus vinden die toeleiding onvolledig en moeten zelf wervingsacties ondernemen. De onthaalbureaus oefenen dus taken uit die betaald worden door de Vlaamse Gemeenschap, maar die eigenlijk door de gemeenten moeten worden uitgeoefend.

Een ander aspect in het traject is de screening door de VDAB en loopbaanoriëntering voor nieuwkomers met een professioneel perspectief. De onthaalbureaus vinden meestal dat dit te vroeg gebeurt. De nieuwkomer kent op dat moment nog onvoldoende Nederlands opdat de screening zinvol zou zijn.

Daarnaast vinden de bureaus de registratie binnen M@trix te omslachtig. Vaak is er een apart personeelslid dat zich bezighoudt met die registratie. We hebben ook vastgesteld dat er in de onthaalbureaus diverse vormen zijn van tegemoetkoming in vervoers- en kinderopvangkosten. Daar is meestal per bureau een reglement over opgemaakt, maar de verschillen onderling zijn erg groot. We hebben als aanbeveling geformuleerd om eenvormige richtlijnen op te stellen voor alle onthaalbureaus zodat iedereen op dezelfde manier wordt behandeld. In sommige onthaalbureaus worden ook kosten opgenomen over maatschappelijke participatie. We vinden dat dit verder gaat dan de doelstellingen uit het decreet en de uitvoeringsbesluiten inzake inburgering.

Dan wil ik het hebben over de procedure inzake onwettige afwezigheden. Alles hangt af van hoe soepel of streng de onthaalbureaus die toepassen. Ook daar zijn heel veel verschillen in. De inspectie vindt dit een pervers systeem. Als een onthaalbureau de

regels wil toepassen, dan snijdt het eigenlijk in eigen vlees. Als iemand onwettig afwezig wordt gemeld, dan wordt het traject niet gerealiseerd. Aangezien een gerealiseerd traject deel uitmaakt van de subsidiëring van een onthaalbureau, straft dat bureau eigenlijk zichzelf door de onwettige afwezigheid te melden. Dat is een beetje een pervers systeem.

Een volgende vaststelling is dat bepaalde onthaalbureaus inzake cursussen NT2 verder gaan dan enkel de richtgraad 1.1. Er werd tijdens de voorbije subsidieperiode ook gewerkt met het systeem van ingekochte cursussen NT2. We vinden dat een valabel systeem voor stedelijke onthaalbureaus, maar voor provinciale bureaus is het niet altijd evident een ingekochte cursus vol te krijgen met nieuwkomers.

We hebben ook grote verschillen vastgesteld in de duur van de cursus MO. Dat verwondert ons, omdat de einddoelen vastliggen in het besluit van de Vlaamse Regering van 12 maart 2004. We pleiten dan ook voor eenzelfde cursus met een vastliggende cursusduur. We zouden een differentiatie wel verantwoord vinden voor een analfabetendoelgroep, of in het geval van BON dat geconfronteerd wordt met het tweetalige gebied Brussel Hoofdstad. De onthaalbureaus hebben heel wat werk met het up-to-date houden van die cursus. We vinden dat een beetje het heruitvinden van het warme water. Er gaan veel inspanningen verloren, en deze taak kan gemakkelijk centraal worden uitgevoerd.

Bepaalde onthaalbureaus zien binnen de cursussen MO ook ruimte voor initiatielessen pc-gebruik. Dat gaat ons iets te ver in het aanleren van vaardigheden en attitudes in het kader van een inburgeringsbeleid.

Er is nog niet veel gezegd over het secundaire inburgeringstraject. Er staat ook niet veel over ingeschreven in het decreet. Het gevolg is dat elk onthaalbureau dat op de eigen manier invult.

De huidige subsidiëring is gebaseerd op enerzijds 70 percent instroom en anderzijds 30 percent gerealiseerde inburgeringstrajecten. Onthaalbureaus hebben er ons zelf op gewezen dat die cijfers van instroom moeten worden gecorrigeerd omdat die niet helemaal overeenkomen met de doelgroep. Voor de Antwerpse onthaalbureaus bijvoorbeeld moeten de Nederlanders uit die cijfers worden gezuiverd. Het zou beter zijn om – eventueel gefaseerd – de 70/30-verhouding om te draaien. Dit waren de vaststellingen die we in de voormiddag hebben gedaan na gesprekken met de verantwoordelijken van de onthaalbureaus.

In een volgend hoofdstuk hebben we de punctuele vaststellingen opgenomen na een eerste verificatie van de rekeningen IB2003 en IB2004. Ter voorbereiding van onze bezoeken aan de onthaalbureaus hadden we de analytische boekingen opgevraagd, meer bepaald de kosten- en opbrengstenrekeningen of technisch gezegd de 6- en 7-rekeningen voor de subsidieperiode 2003 en 2004. We hebben een willekeurige selectie gemaakt van ongeveer 40 boekingen per subsidieperiode. We hebben daarbij ook rekening gehouden met de grootte van het onthaalbureau. We hebben zowel kleine als grote boekingsbedragen onder de loep genomen, gespreid over alle kostenrekeningen. Ik hamer erop dat we zeker niet pretenderen dat dit statistisch representatief is, het is puur at random gebeurd. Het was enkel de bedoeling in een kort tijdsbestek een volledig overzicht te krijgen van de financiële werking van de onthaalbureaus.

We hebben 's morgens meteen de lijst van de geselecteerde boekingen overgemaakt aan het onthaalbureau zodat de verantwoordingsstukken en betalingsbewijzen konden worden opgezocht. In het rapport vindt u de bevindingen per onthaalbureau op basis van de niet-representatieve steekproef. De kosten van de ingekochte cursussen NT2 mogen eigenlijk enkel de kostprijs bedragen van die cursussen, maar in sommige onthaalbureaus worden daar ook kosten van kinderopvang en transport bij geboekt.

In onze aanbevelingen staat dat we tegen overlappende subsidieperiodes zijn, wat wel het geval was voor 2003 en 2004 met een maand. Dit kan leiden tot dubbeltellingen in de subsidiëring. Een kostenfactuur kan met andere woorden aanleiding geven tot twee subsidiëringen. Voor onthaalbureaus met een project minderjarigenwerking hebben we soms kosten teruggevonden die geboekt werden bij inburgering maar die bij het project minderjarigenwerking moesten worden geboekt. We hebben in het korte tijdsbestek niet kunnen nagaan of dit kostenstuk dan ook werd ingediend voor het project minderjarigenwerking.

Er is nood aan duidelijke boekings- en afschrijfgeregels. Er worden bijvoorbeeld voorzieningen vakantiegeld als verantwoording gegeven voor uitgaven, wat pure reservevorming is. Er zijn ook ingediende kosten die niet overeenkomen met de subsidieperiodes. Er worden kosten geboekt bij de bestelling, waarschijnlijk op basis van een bestelbon of ramingstuk waarvoor achteraf dan geen correctie meer gebeurt op basis van het eigenlijke factuurbedrag.

Er worden ook forfaitaire kosten ingediend waar we vragen bij hebben. Kosten worden soms ook dubbel geboekt, zowel bij de bestelling als bij de levering. Tijdens de voorbije subsidieperiodes was ook de bijzondere voorwaarde ingeschreven in de ministeriële besluiten dat maximaal 5 percent van het subsidiebedrag aan investeringen meteen kon worden afgeschreven. Bij een onthaalbureau hebben we zowel de afschrijving gevonden als het meteen in kosten nemen. In onze aanbevelingen vragen we dan ook duidelijkheid: stop met het systeem waarbij investeringen meteen worden geboekt. Dat is gemakkelijk en is ook een regel bij de boekhouding van een vzw. Er zijn tot slot ook subsidies ingediend als verantwoording voor een subsidiebedrag in een volgende periode.

De heer Eric De Prycker: Ik wil kort nog even de algemene conclusies toelichten. Het was de vraag een gemiddelde trajectbegeleidingsprijs te hebben voor de onderdelen trajectbegeleiding en maatschappelijke oriëntatie. We hebben dat berekend, wat moet leiden tot een eerste benchmarking. We hebben daarna de meest recente gegevens genomen uit de rapporten van de onthaalbureaus.

De nota aan de Vlaamse Regering en de verhoging van kredieten ging ervan uit dat een verdubbeling van het aantal nieuwkomers automatisch moet leiden tot een verdubbeling van de subsidies. Alle kosten werden dus eigenlijk als variabel beschouwd. Het is echter onze mening dat er zowel vaste als variabele kosten zijn. Als de onthaalbureaus een verhoging van de subsidie krijgen, dan gaat dat voor een stuk mee met het aantal nieuwkomers, maar enkel voor het variabele gedeelte.

Daarom hebben we de berekening gemaakt van wat nu eigenlijk de variabele kost is. We hebben dat doorgevoerd voor de twee onderdelen: eerst voor de trajectbegeleiding en dan ook voor de maatschappelijke oriëntatie. Op basis van de gegevens hebben we dan een aantal cijfers naar voren gebracht: 672 euro voor een bijkomend traject en een gemiddelde variabele kostprijs van 490 euro voor MO per cursist. Het is ons heel erg opgevallen dat men een rapportering doet inzake trajectbegeleiding en maatschappelijke oriëntatie, maar dat we van dat laatste nagenoeg niets terugvinden. Nochtans is dat een van de belangrijke taken van de onthaalbureaus. We concluderen dan ook dat dit explicieter aan bod moet komen.

Ik herhaal tot slot dat M@trix als cliëntvolgsysteem niet voldoet om ondersteuning te bieden aan de ont-

haalbureaus. Dat is daarnet duidelijk aan bod gekomen. Het systeem geeft ook geen beleidsinformatie, wat ook een belangrijk besluit is.

Voor de conclusies uit de gesprekken met de onthaalbureaus en over de punctuele vaststellingen verwijs ik naar wat mevrouw Van den Broeck daarnet heeft toegelicht.

De voorzitter: Ik dank u beiden voor uw uiteenzetting.

Nu komen de mensen van de onthaalbureaus zelf aan het woord. De algemene inleiding gebeurt door mevrouw Amar van het Vlaams Minderhedencentrum. Daarna horen we de afzonderlijke onthaalbureaus.

Mevrouw Mirjam Amar: Mijnheer de voorzitter, het VMC is het ondersteuningscentrum voor de integratie- of diversiteitssector. Het VMC heeft tegelijkertijd een beperkte opdracht met betrekking tot de ondersteuning van de onthaalbureaus. Wij organiseren bijna maandelijks een overleg tussen de coördinatoren van de acht onthaalbureaus. Tijdens zo'n overlegmoment hebben de coördinatoren beslist een gedeelte van hun spreektijd in deze gedachtewisseling af te staan aan het VMC om een gemeenschappelijke boodschap te brengen, die ons zeer belangrijk lijkt. We willen hier onze gemeenschappelijke visie op de bestaande knelpunten geven.

We zijn blij met de aandacht die het beleid en de praktijk inzake inburgering krijgt. We vinden het positief dat audits worden georganiseerd. De onthaalbureaus zijn al lang vragende partij naar meer onderzoek en analyse met betrekking tot hun werking.

Dat neemt niet weg dat we een aantal fundamentele opmerkingen bij de resultaten van de audit willen maken. We zijn blij dat we de gelegenheid krijgen om ons standpunt hier naar voren te brengen. Mijn tekst overlapt gedeeltelijk de uiteenzetting die de Inspectie van Financiën daarnet heeft gegeven. Dat toont aan dat we dezelfde richting uitgaan en dat de verschillende betrokkenen de analyse onderschrijven.

Mijn uiteenzetting bestaat uit vier punten, namelijk opmerkingen bij de in de audit gebruikte cijfers, knelpunten eigen aan de overgangsfase, een structurele aanpak om bepaalde noden op te vangen en een conclusie.

In het eerste punt behandel ik de gebrekkige werking van M@trix, de partiële cijfers in de rapportering en een interpretatie van de attesten. Als ik de werking van M@trix gebrekkig noem, heeft dat weinig met een technische leemte te maken. De audit heeft vastgesteld dat de rapportering niet uniform wordt ingevuld. De gebruikte cijfers dateren van de periode tussen oktober 2004 en mei 2005. Ze zijn, met andere woorden, ondertussen al wat achterhaald. We werken momenteel aan oplossingen voor dit probleem. Het is niet zo dat iedereen in het verleden heeft beslist een andere werkwijze te hanteren. Het systeem laat nu eenmaal veel ruimte voor interpretatie. Iedereen vertrekt vanuit de eigen praktijk om een eigen rapporteringssysteem op te stellen. Het is dus logisch dat de gegevens niet altijd te vergelijken vallen.

Hoewel de vergelijkbaarheid van de gegevens verloren gaat, moet de Inspectie van Financiën zich voor haar rapport op die cijfers baseren. Dit leidt natuurlijk tot een nuancering van een aantal vaststellingen. De conclusies kloppen in elk geval niet altijd.

De Inspectie van Financiën heeft daarnet al een belangrijke conclusie genuanceerd. Het is jammer dat sommige cijfers een eigen leven leiden. We hebben dat gemerkt in de periode vlak na de bekendmaking van de audit. De circulerende cijfers spreken tot de verbeelding en moeten sterk worden genuanceerd. Om gefundeerde conclusies te kunnen trekken, moeten we met betrekking tot de rapportering over de nodige definities beschikken.

We werken momenteel aan een codeboek voor het gebruik van M@trix. Ten tijde van de audit was dit codeboek natuurlijk nog niet beschikbaar. In principe zal het tegen het einde van het jaar klaar zijn. Zodra het codeboek van kracht wordt, zal er met betrekking tot de rapportering geen interpretatieruimte meer zijn.

De cijfers zijn partieel. Een aantal gegevens gaan door de manier van rapporteren verloren. Daardoor staat de maatschappelijke oriëntatie slechts in geringe mate in de rapportering. Dit heeft met het rapporteringskader te maken. De informatie wordt niet verzwegen maar werd niet concreet opgevraagd – in de recentste rapportering is hierover al meer informatie opgenomen.

Het rapporteringskader moet worden bijgestuurd. De referentie-elementen zorgen voor partiële cijfers. De rapportering omvat de aanmeldingsdatum van

een nieuwkomer en het feit of hij al dan niet een attest heeft behaald. Mensen die voor de subsidieperiode zijn begonnen en tijdens de subsidieperiode een attest hebben behaald, zijn niet in de rapportering opgenomen. Hetzelfde geldt voor mensen die tegen het einde van de subsidieperiode beginnen en pas later een attest behalen.

Dat heeft in eerste instantie gevolgen voor de analyse van de trajectprijs in de audit. Bovendien zijn op die manier gegevens verloren gegaan. Bepaalde mensen zijn nooit in de berekeningen opgenomen, alhoewel er met die mensen is gewerkt en er resultaten zijn geboekt. Dit knelpunt mag niet over het hoofd worden gezien. De audit heeft het aantal attesten gebruikt om de trajectprijs te berekenen. Het aantal attesten lag evenwel zeer laag. Daar zijn een aantal redenen voor. Het aantal attesten komt in elk geval niet overeen met het aantal mensen waarmee is gewerkt.

De onthaalbureaus moeten vaak wachten op informatie over de aanwezigheden in de lessen Nederlands. Als ze de regels strikt willen volgen, moeten ze hierop wachten vooraleer ze een attest mogen uitreiken. Dat betekent dat nieuwkomers vaak heel lang op een attest moeten wachten. De onthaalbureaus kunnen die wachtenden niet in rekening brengen. We werken aan een afstemming.

Het systeem van de gewettigde en ongewettigde afwezigheden houdt eigenlijk een onrechtvaardigheid in. Sommige nieuwkomers volgen een vrij lang traject. Dit geldt vooral voor de laaggeschoolden. Zij volgen meer uren Nederlands en tot voor kort ook meer uren maatschappelijke oriëntatie dan de hooggeschoolden. Alle deelnemers mogen even vaak ongewettigd afwezig zijn. Dat klopt niet, want de laaggeschoolden hebben vaak redenen om afwezig te blijven die niets met desinteresse te maken hebben. Indien ze het systeem heel secuur toepassen, ondermijnen de onthaalbureaus hun eigen financiering. De Inspectie van Financiën heeft dit daarnet trouwens al even opgemerkt. Het systeem moet worden herzien. Een mogelijkheid is het toevoegen van bepaalde afwezigheidsgronden aan de lijst van redenen voor gewettigde afwezigheid. Ik denk in dit verband onder meer aan bezoeken aan het OCMW of aan de dienst Vreemdelingenzaken.

Een aantal knelpunten zijn eigen aan de overgangsfase. Op het ogenblik van de audit was het decreet nog maar een jaar van kracht. Het is normaal dat

een beleid na een jaar wordt geëvalueerd en op basis van de resultaten wordt bijgestuurd. Ik wil hier niet te veel op de details ingaan. Tijdens een startfase lopen nu eenmaal zaken verkeerd. Zodra fouten worden vastgesteld, kunnen ad-hocoplossingen worden gezocht.

Tijdens de bewuste periode is alvast veel overleg gepleegd. We proberen de onthaalbureaus op elkaar af te stemmen. De administratie heeft hier intensief aan meegewerkt. In onze ogen is dit allemaal normaal. Als ik de vorige sprekers goed heb begrepen, kunnen de meeste commissieleden deze redenering volgen.

De knelpunten situeren zich op het niveau van het beleid en van de administratie en op het niveau van de onthaalbureaus en van het VMC. Ik geef even een kort overzicht. Op het niveau van het beleid en van de administratie vormt de regelgeving een knelpunt. Een aantal details zijn nog niet sluitend. Ik denk hierbij onder meer aan het doorgeven van afwezigheden en van andere informatie. De afspraken met de Huizen van het Nederlands en met de VDAB zijn pas zeer recent op papier gezet.

– *De heer Christian Verougstraete treedt op als voorzitter.*

Al deze zaken worden momenteel ontwikkeld. Ik heb het hier ook over de periode na de audit.

Het bepalen van de doelgroep is niet altijd evident. Dat kost de onthaalbureaus veel tijd. Er wordt vaak over de verplichte en de rechthebbende deelnemers gesproken. In de praktijk is het allemaal niet zo eenvoudig. Het is niet altijd gemakkelijk na te gaan of iemand verplicht deelneemt of zelfs of iemand effectief tot de doelgroep behoort. Geregeld komen mensen die niet tot de doelgroep behoren toch op de lijst terecht.

De definitie van een traject ligt nog niet helemaal vast.

De aansturing en de begeleiding van de onthaalbureaus is nog niet optimaal. Zoals de minister reeds heeft verklaard, is de administratie onderbemand. Bovendien is deze dienst gedurende de afgelopen maanden sterk geëvolueerd. Die evolutie is trouwens nog niet voorbij.

Een aantal platformen, die momenteel door de administratie worden aangestuurd, zullen in de toekomst

voor meer afstemming zorgen. Ik denk hierbij aan de platformen met betrekking tot het M@trix-systeem en tot het codeboek. Veel zaken zijn momenteel in beweging. Sinds de audit is al veel veranderd.

Over het M@trix-registratiesysteem hoef ik hier niet veel meer te zeggen. We leggen momenteel links, onder meer met de Huizen van het Nederlands en met de VDAB. Andere links, zoals een link met de aanbodverstrekkers voor lessen Nederlands, behoren tot de opties, maar worden momenteel nog niet concreet uitgevoerd. De links tussen de systemen zullen de uitwisseling van informatie alleszins bevorderen.

De onthaalbureaus werken op basis van de CEVI-lijsten. Die lijsten bevatten echter regelmatig fouten.

De onthaalbureaus zijn in sterke mate afhankelijk van het beleid en van de administratie. Ze zijn onderhevig aan alle factoren die ik daarnet heb opgesomd. De meeste onthaalbureaus hebben de jongste tijd een sterke uitbreiding gekend. Op zich is dit natuurlijk positief. De betrokken mensen moeten zich echter kunnen inwerken – mensen zijn niet vanaf hun eerste werkdag rendabel en efficiënt.

De fusie van de onthaalbureaus is nog niet lang voorbij en heeft zich in het afgelopen jaar nog laten voelen. Ons inziens is dit heel normaal.

Afstemming op verschillende niveaus is nodig. Dat vergt veel tijd. In afstemming was in eerste instantie niet echt voorzien. We richten nu nieuwe structuren op die veel tijd en energie vergen. De OB's (onthaalbureaus) moeten inhoudelijk werken aan de afstemming van hun verschillende opdrachten op elkaar. Ik denk dan aan de trajectbegeleiding en de maatschappelijke oriëntatie. Dat vergt ook afstemming tussen de OB's onderling, want er moet eenzelfde aanpak uit de bus komen. De stedelijke en intergemeentelijke werkingen moeten op elkaar worden afgestemd. De context van de werking in een stad en in een gemeente verschilt immers. Verder is er ook een verschillende context in Vlaanderen en Brussel.

De OB's zijn sterk afhankelijk van hun partners. Dat is een gegeven, en niet automatisch een negatieve zaak. Wel is het zo dat de OB's vanuit hun rol als regisseur soms de neiging hebben om gaten te vullen als opdrachten niet of onvoldoende worden gerealiseerd, of als er nog geen partner voor het uitvoeren van de opdracht is gevonden. Een concreet voorbeeld daarvan zijn de wervingsacties. Het is duidelijk dat dit een taak voor de gemeenten is, maar hun taak is

op dit ogenblik nog niet goed omschreven. De OB's nemen een gedeelte van die taak op zich, want hun resultaten hangen af van een goede instroom. Als de OB's die taken niet meer mogen uitvoeren, moet er worden bepaald wie het doet, en als anderen het zouden moeten doen, dan moeten ze voordeel kunnen putten uit de expertise die er vandaag al is.

– *De heer Jan Penris treedt opnieuw op als voorzitter.*

De ondersteuning van het VMC voor de OB's is vandaag nog vrij beperkt. In principe gebeurt dat via een maandelijks overleg tussen de coördinatoren. De afgelopen maanden zijn ook andere initiatieven genomen omdat er nood was aan meer uitwisseling en afstemming. Bijkomende taken kunnen echter niet zomaar. We hebben een behoefteanalyse gemaakt en die voorgelegd aan het beleid. Het VMC is alleszins bereid daar een grotere rol in te spelen.

Er is een structurele aanpak van de problemen nodig. De instroom van nieuwkomers moet genuanceerd worden voorgesteld. Verder wil ik het hebben over het feit dat een nieuw decreet moet worden getoetst, en ook over een nieuw financieringsmodel voor de OB's en de werking met de min-18-jarigen.

Inzake de instroom gaat het over ongeveer 27.000 nieuwkomers per jaar. Dat cijfer moeten we nuanceren. In de statistieken komen dubbelstellingen en soms zelfs driedubbelstellingen voor, bijvoorbeeld door verhuizingen of het vertrek uit Vlaanderen. Er zijn ook de fameuze INB9's: lijsten met namen van mensen waarvan het niet duidelijk is of ze wel tot de doelgroep behoren. Het vraagt tijd en werk om dat uit te zoeken. Dat impliceert wel dat het cijfer naar beneden moet worden aangepast.

Als we een goede evaluatie van de inburgering willen maken, moet binnen de groep van nieuwkomers een hiërarchie worden aangebracht. Tot die groep behoren immers ook mensen uit de OESO-landen, de Nederlanders en 55-plussers. Dat zijn drie categorieën waarvan men kan zeggen dat het niet onbelangrijk is dat ze inburgeringscursussen volgen, maar bij de evaluatie moeten ze er worden uitgelicht. Zo volgen amper 2 percent van de Britten en de Nederlanders een traject. Dat moet in rekening worden gebracht.

Binnenkort komen er nieuwe richtlijnen. Misschien komt er een gewijzigd of zelfs een nieuw decreet. Het

lijkt ons belangrijk dat de decreetgever op voorhand de gevolgen ervan komt toetsen bij het werkveld. Ik geef enkele voorbeelden. Als de verplichting wordt uitgebreid, zal de instroom toenemen. Het lijkt ons echter belangrijk de wervingsacties niet zomaar stop te zetten. Een effectiever sanctiebeleid met administratieve boetes is één zaak; de effectieve inburgering is een andere. De nadruk moet op het tweede aspect blijven liggen. Mensen die een sanctie wordt opgelegd, zijn daarom nog niet ingeburgerd. Er zouden andere mechanismen kunnen worden gebruiken, zoals het toekennen van een maatschappelijke waarde aan de attesten. Dat zou de mensen stimuleren.

Op dit ogenblik is een minderheid verplicht te komen, maar velen komen uit zichzelf. De meeste mensen zijn vragende partij. Het is belangrijk de goodwill van de mensen onder de aandacht te brengen.

Er zijn richtlijnen nodig over maatschappelijke oriëntatie en de duur ervan. We moeten het wel in een context plaatsen: gebeurt het in een intergemeentelijke of stedelijke context? Zelfs in een stedelijke context kunnen we te maken krijgen met kleine taalgroepen, en dat heeft gevolgen voor de lessen MO (maatschappelijke oriëntatie).

Wat het financieringsmodel betreft, stelt de Inspectie voor het attest te gebruiken als referentiepunt voor de subsidiëring. We willen dat nuanceren. Inburgering is het resultaat van de samenwerking van verschillende partners. Het is niet helemaal eerlijk de subsidiëring van één van die partners daarvan te laten afhangen. Hier moet men goed over nadenken.

Mensen die afhaken of meer dan twee keer onwettig afwezig zijn, zou men minder laten meetellen voor de subsidiëring. Men moet er toch rekening mee houden dat mensen soms pas helemaal op het einde afhaken. Die mensen hebben een heel parcours afgelegd en er is zwaar in hen geïnvesteerd. Dat moet toch in rekening worden gebracht. Verder kan men ook met mensen die hun attest niet halen toch resultaten boeken. Het kan dat iemand effectief inburgert zonder dat er een attest tegenover staat. Ook dat moet in rekening worden gebracht.

Op dit ogenblik worden de attesten sterk gelinkt aan het realiseren van het traject. We pleiten ervoor om acties te erkennen en te waarderen, ook financieel. Acties zijn taken van OB's die gericht zijn op nieuwkomers maar niet in het rapport voorkomen: wervingsacties, aanmelding en intake, het opmaken van

een programma, ... Ook dat moet in rekening worden gebracht.

Het onderscheid maken tussen vaste en variabele kosten vinden we een heel goed idee. We werken er al aan. Wel denken we dat de kosten voor een aantal trajectbegeleiders en docenten MO toch als vaste kosten moeten worden aangerekend. Een stabiele basiswerking is immers belangrijk als we kwaliteit en continuïteit willen garanderen.

Een globaal financieringsmodel moet volgens ons steunen op dossiers en acties. Dossiers zijn de mensen, acties zijn de taken die je voor hen uitvoert. Transparantie is nodig. We beseffen dat er in de nabije toekomst aanpassingen of verschuivingen nodig zijn. Niemand betwist dat. Ons inziens moet er wel een overgangperiode met inbegrip van een concreet stappenplan worden afgekondigd. De voorstellen die in het verlengde van de audit zijn geformuleerd, zijn daartoe een aanzet. Dat moet worden geconcretiseerd en opgevolgd. We pleiten er ook voor om administratieve en wettelijke wijzigingen te toetsen op hun effecten op de werking op het terrein zelf. Men mag van de praktijk niet meer verwachten dan wat administratief kan worden opgevolgd of dan wat er in de regelgeving is bepaald. Verder pleiten we voor solidariteit in die overgangperiode.

De werking voor min-18-jarigen komt in de audit apart aan bod. Het is een goede zaak dat de pilootprojecten worden geëvalueerd. Het is nog wel de vraag hoe dat zal gebeuren, en door wie. Dat moet goed doordacht gebeuren. We stellen vast dat er al een vorm van evaluatie is gebeurd: voor het lopende jaar is de maatschappelijke participatie uit de convenants van de pilootprojecten geschrapt. Dat is jammer, want in het licht van de noodzakelijke sociale cohesie en het samenleven in diversiteit is het jammer dat we de kans laten liggen om de mensen die in een OB langskomen aan te spreken voor elders uitgevoerde projecten inzake moeilijk bereikbare doelgroepen. We pleiten er dus voor om die schrapping ongedaan te maken.

Ik besluit. Ondanks deze punten van kritiek is het duidelijk dat iedereen het over de grote lijnen ongeveer eens is. Er wordt een hoofdstuk afgesloten. We moeten nu de laatste hand leggen aan oplossingen om tot een echt stabiele werksituatie te komen. Dat zal nog veel werk vergen. We pleiten voor een gezamenlijke aanpak van de administratie, de overheid en de actoren van het werkveld. De overheid moet het

kader uittekenen en de richtlijnen uitwerken, sturen en controleren, maar ook ondersteunen. Veranderingen moeten in samenwerking met het werkveld gebeuren, zodat eventuele problemen al bij voorbaat worden weggewerkt. De OB's en het VMC hebben een rol te vervullen. De OB's moeten kwaliteitsvolle trajecten voor alle nieuwkomers aanbieden. Waar de nieuwkomers ook terechtkomen, ze hebben allemaal recht op een kwaliteitsvol traject. Er is nood aan een ondersteuningscentrum dat de OB's ondersteunt en hun werking op elkaar afstemt. Het VMC wil die rol opnemen. In de beleidsbrief wordt die rol onderkend. Dat moet nu in de praktijk worden omgezet.

De voorzitter: De heer Boujedain van onthaalbureau PINA, Antwerpen, heeft het woord.

De heer Hassan Boujedain: Wij sluiten ons als onthaalbureau aan bij de tekst die Myriam naar voren heeft gebracht. Verder wil ik twee punten extra belichten. Ik ga eerst even in op de opmerkingen van de Inspectie van Financiën bij de rapportage van ons onthaalbureau. Daarna wens ik een tweetal grootste knelpunten onder de aandacht te brengen.

De inspecteur van Financiën stelt vast dat PINA 8,52 percent aan vzw SIZO betaalt. Dat wordt niet forfaitair betaald door PINA. Er wordt telkens per onderdeel gerapporteerd over welke dienstverlening het gaat. Het gaat bijvoorbeeld over het dienstpersoneel, de aanwervingen, de boekhouding of de sociale zekerheid. De methode is vergelijkbaar met de methode in andere sectoren. De Inspectie van Financiën spreekt er zich niet over uit of de uitgaven hoog of laag zouden zijn. Uit de boekhouding blijkt duidelijk welke dienstverlening aan het onthaalbureau werd aangeboden met dat bedrag.

De tweede opmerking ging over een verkeerde boeking, namelijk 897 euro die werd geboekt voor de drukwerken voor de minderjarigen. Het gaat hier niet over een andere werking, maar het bedrag moest – terecht – van een andere subsidiebron worden afgehouden. Ik wil toch even duidelijk stellen dat het hier niet gaat om activiteiten die buiten het inburgeringsbeleid vallen. Wij sluiten ons voorts aan bij de vraag van de Inspectie om duidelijkere richtlijnen over wat al dan niet onder het bedrag van 5 percent mag vallen. In het voorstel van de Inspectie wordt voorgesteld meer te werken met variabele kosten. We kunnen ons daarin terugvinden, maar we willen dit toch nuanceren. Als bijvoorbeeld 10 projectbegeleiders onder de variabele kosten vallen en de teambegelei-

der onder de vaste kosten, is de situatie nog enigszins draaglijk, maar als het om 15 of 18 begeleiders gaat, wordt de coaching ook groter en zijn er dus meer kosten. Tot op een bepaalde hoogte zijn de vaste kosten dus vast, maar vanaf een bepaald niveau zullen de vaste kosten ook groeien.

De grootstedelijke problematiek wil ik linken aan de auditresultaten. Daarin wordt gesteld dat een aantal indirecte functies gelieerd aan het onthaalbureau moeten worden beperkt tot het onvermijdelijke. Wij hebben wel wat functies in het onthaalbureau geïntegreerd, zoals bijvoorbeeld het toekomen van nieuwkomers. Na 8 maanden inburgering hebben wij via een interne analyse vastgesteld dat wij 50 percent van de gezinsverenigers bereiken. Op een aantal van 4000 werd de helft bereikt of heeft de helft zich bij het bureau aangemeld. Wij hebben gemerkt dat na de verplichting het aantal nieuwkomers een stuk hoger lag, namelijk tot 75 percent.

Wij hebben dan beslist om twee initiatieven te nemen. We wilden eerst met de gemeente praten over de doorverwijzing omdat wij van de nieuwkomers vaak vernamen dat zij niet altijd werden geïnformeerd. Wij hebben ook een aanvraag ingediend bij minister Keulen om de gemeente te ondersteunen in haar opdracht. Concreet betekent dit dat iedere ambtenaar die bij de dienst Bevolking werkt er bij de inschrijving automatisch aan herinnerd wordt dat het om een nieuwkomer gaat. Hij of zij moet dan registreren dat de nieuwkomer een doorverwijzingsbrief heeft gekregen voor het onthaalbureau. Deze maatregel wordt vanaf 1 december van kracht. Er zullen zich in de toekomst dus meer dan 50 percent gezinsverenigers bij het onthaalbureau aanmelden.

Daarnaast hebben wij een extra aantal trajectbegeleiders in dienst genomen, die huisbezoeken hebben afgelegd bij de gezinsherenigers die zich niet hebben aangemeld. We voelden ons namelijk verantwoordelijk voor de andere helft die zich niet had aangevraagd en zijn zelf op stap gegaan. De resultaten van die acties zijn niet terug te vinden in de rapportage. We moeten eerst wat verder afwachten. De mensen moeten zich eerst en vooral aanmelden en een inburgeringstraject volgen. Ik wil alleen maar stellen dat de resultaten niet zichtbaar konden worden gemaakt ten tijde van de rapportage.

Wij vinden dat de gemeente meer moet worden gesteund in haar taak van doorverwijzing. Hoe meer dat gebeurt en hoe meer de nieuwkomer zich

aanmeldt, hoe minder het onthaalbureau zich moet bezighouden met werving. Zolang dat niet het geval is en de mensen wonen in een bepaalde regio van de stad, kunnen wij moeilijk zeggen dat wij er niks aan konden doen. Dat was onze houding.

Daarnaast zijn in het onthaalbureau een aantal functies opgenomen die niets direct te maken hebben met trajectbegeleiding. Neem nu het project maatschappelijke participatie van nieuwkomers. Voor het decreet hadden wij een aantal initiatieven in het kader van de maatschappelijke oriëntatie. Het gaat om het betrekken van de Antwerpenaren bij de cursussen maatschappelijke oriëntatie, waarin wordt uiteengezet hoe Antwerpenaren omgaan met bijvoorbeeld educatie en relaties. Het gaat om de projecten Stadsklap en A-partners. Dat levert geen extra trajecten op maar zorgt er wel voor dat de trajecten kwalitatief op een hoog niveau verlopen. Bovendien zorgen ze voor een groter draagvlak van het inburgeringstraject en het beleid terzake.

Wat de analfabeten betreft, duren de trajecten soms langer. De concentratie van die groep maakt dat die trajecten langer lopen en dat de resultaten niet op een termijn van 7,5 maanden naar voren kunnen worden gebracht. Ik heb cijfers bij mij van de aanmeldingen een jaar voor het decreet en de aanmeldingen een jaar na het decreet. We hadden voor het decreet 1457 aanmeldingen, een jaar na het decreet 2646. Dat zegt iets over de verhoging en de inspanningen die de onthaalbureaus en de nieuwkomers hebben geleverd om de stap te zetten naar inburgering. De knelpunten omtrent de attesten werden al door Myriam belicht.

Een ander positief punt. Op 1 april werd beslist MO alleen aan laaggeschoolden te bieden en niet aan hooggeschoolden. Nadien heeft minister Keulen dat bijgestuurd. Onze zorg was om voldoende MO-cursisten te krijgen. Een jaar voor het decreet hebben 1036 nieuwkomers MO gevolgd. Niet iedereen heeft de cursus ook volledig afgemaakt, maar het zijn toch veelzeggende cijfers. Een jaar na het decreet hadden wij er 949, een wat lager, maar redelijk stabiel cijfer. In de eerste periode zaten vooral hooggeschoolden, in het tweede cijfer zitten voornamelijk laaggeschoolden. De maatregel had dus zijn doelstelling bereikt. Ondanks de beperking van de doelgroep voor MO, hebben wij zoveel cursisten gekregen.

In Antwerpen hebben wij eveneens met de extra middelen van minister Keulen, de wachtlijsten voor NT2 voor nieuwkomers kunnen wegwerken. Dat komt

ook niet naar voren uit de audit, en dat kon ook niet aangezien de audit niet daarop was gericht.

De voorzitter: Mevrouw Depreitere van onthaal bureau PIC, West-Vlaanderen heeft het woord.

Mevrouw Marleen Depreitere: Ik wil twee punten onder de aandacht brengen. Ik heb een opmerking bij het negatief advies voor de verlenging van het pilootproject Minderjarigen West-Vlaanderen. Dat is gebaseerd op het feit dat er geen individuele begeleiding is van nieuwkomers. Ik wijs erop dat het pilootproject Minderjarigen West-Vlaanderen een intergemeentelijk project is, in tegenstelling tot de hoofdstedelijke werking Antwerpen en Gent. In het subsidiebesluit ligt de nadruk op netwerking met het oog te komen tot samenwerkingsakkoorden voor structurele toeleiding. Het is een ander uitgangspunt dan de werking in Antwerpen en Gent. Wij hebben 64 gemeenten, een veelheid binnen de provincie aan secundaire scholen en basisscholen. Er zijn een negental lokale overlegplatforms. In die context is dat met een voltijds equivalent ook de enig mogelijke aanpak. Wij worden hier afgerekend op het feit dat wij niet aan een individuele begeleiding zouden doen.

Binnen het gezinsperspectief en de trajectbegeleiding van meerderjarigen worden ook minderjarigen begeleid. Dit wordt momenteel niet geregistreerd omdat binnen het matrixsysteem de registratie van minderjarigen niet is voorzien. Antwerpen en Gent gebruiken daarvoor het traject 2000, het oude trajectvolgsysteem. Dat is in een intergemeentelijke context niet bruikbaar omdat daar trajectbegeleiders die ook meerderjarigen begeleiden, zouden moeten werken met twee cliëntvolgsystemen naast elkaar, namelijk het oude trajectvolgsysteem en het matrixsysteem.

Verder wil ik het verschil in aantal cursussen maatschappelijke oriëntatie toelichten. In de audit wordt gepleit voor enige flexibiliteit als het bij voorbeeld om analfabeten gaat of de situatie in Brussel. Ik wijs ook op het feit dat in een intergemeentelijke context het organiseren van een cursus op 60 uur heel wat moeilijkheden oplevert. Ik denk bijvoorbeeld aan de organisatie van MO in een intergemeentelijke context. Dat is een organisatorische puzzel.

De organisatie van de cursus Maatschappelijke Oriëntatie vormt in een intergemeentelijke context een echte puzzel. Het is ons uitgangspunt om 60 uur te geven. In de praktijk is het echter zo dat om elke nieuwkomer binnen de drie maanden Maatschap-

pelijke Oriëntatie te kunnen laten volgen, minstens vier instapmomenten per jaar nodig zijn. Voor de provincie West-Vlaanderen gaat het bovendien over minstens vier locaties, namelijk de centrumsteden. Bepaalde gebieden vallen buiten het bereik ervan: Ieper en een aantal steden ten noorden van Roeselare. De lessen worden gericht op de meest courante taalgroepen. Zo komen we makkelijk uit op ongeveer 50 cursussen per jaar.

De nieuwkomers die een cursus NT2 volgen, zitten verspreid over diverse scholen. Mensen volgen les overdag of 's avonds. Ze doen dat meerdere keren per week en op verschillende dagen. Uit noodzaak, omdat er geen vrije momenten zijn tijdens de schooltijd, moeten wij onze cursussen organiseren tijdens de vakanties. Als de vakantie één week duurt, kunnen we maar 30 van de 60 uur geven. Alleen tijdens langere vakanties geven we 60 uur. Willen we de cursussen van 30 uur vervolledigen, dan kampen we met het probleem dat er geen gemeenschappelijke vrije momenten zijn waarop de deelnemers hun cursus gezamenlijk kunnen voortzetten. De enige oplossing bestaat er volgens ons in dat met de NT2-scholen wordt afgesproken dat ze twee halve dagen of één dag vrijhouden zodat wij, als intergemeentelijk bureau, de mogelijkheid krijgen om onze cursussen op die momenten te vervolledigen.

De voorzitter: De heer De Jonge van het Brussels Onthaalbureau Nieuwkomers, BON, heeft het woord.

De heer Eric De Jonge: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, in het licht van deze uiteenzetting over BON sta ik even stil bij de verschillen tussen Brussel en het Vlaamse Gewest voor wat de inburgering betreft.

Ten eerste, de specifieke Brusselse situatie houdt in dat er in Brussel geen verplichting is, waardoor iedere nieuwkomer een rechthebbende wordt.

Ten tweede, in Brussel is er geen sprake van een structurele instroom vanuit de gemeenten. BON staat dus zelf in voor de eigen instroom.

Ten derde, BON werkt in een hoofdzakelijk Frans-talige omgeving met steeds meer gemeentelijke en privé-initiatieven met nieuwkomers als doelpubliek. Deze initiatieven werken meestal niet volgens dezelfde principes als die van het Vlaams inburgeringsmodel. Ze bevatten bijgevolg geen Maatschap-

pelijke Oriëntatie en geen trajectbegeleiding, maar richten zich vooral op lessen Frans, alfabetisering, sociale dienstverlening en begeleiding bij het vinden van werk.

Ten vierde, ten gevolge van de federalisering zijn er verschillende overheden actief in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, wat de situatie soms bemoeilijkt. Op het vlak van het tewerkstellingsbeleid is in Vlaanderen de VDAB het enige aanspreekpunt, in Brussel zijn er drie: de BGDA vanuit het gewest, de VDAB-RDBB als Brusselse vertaling van de VDAB, en de lokale werkwinkel Tracé.

Ten slotte moet BON voor de doorstroming naar het beroepsonderwijs ook rekening houden met het Franstalige beroepsopleidingsaanbod, zeker voor een aantal cliënten.

Ik wil ook ingaan op de resultaten van de financiële audit voor wat BON betreft. Ik bedank de financiële auditoren voor het werk dat ze verrichtten in het teken van het optimaal inzetten van de middelen. BON is daarvoor steeds vragende partij geweest.

Toch heb ik, net als de auditor, vastgesteld dat de voorradige informatie niet altijd vergelijkbaar is. De vergeleken cijfers dekken niet altijd dezelfde inhoud. Zo hebben een aantal onthaalbureaus het ingezette personeelsbestand in fulltime equivalenten uitgedrukt, andere in koppen. De tabel op pagina 27 geeft daardoor een totaal vertekend beeld. Wij gaven 9 koppen op. Als ik omreken, kom ik uit op 6,3 fulltime equivalenten. In realiteit komen we dus niet uit op 168 cursussen per docent, maar op 241.

Ik benadruk dat wanneer in Vlaanderen een aantal uren worden vastgelegd voor Maatschappelijke Oriëntatie, er voor Brussel nood is aan een aantal extra lesuren om dezelfde kwaliteit en inhoud te kunnen nastreven. Denken we maar aan de situatie van de tewerkstellingspartners die ik eerder schetste. Om die reden heeft BON vzw het aantal mogelijke lesuren altijd maximaal benut. Dat blijft ook duidelijk uit de financiële audit.

Ik benadruk ook dat het voor het garanderen van een zeker kwaliteitsniveau van de lessen primordiaal is om zo veel mogelijk met vast personeel te werken. Voor talen die niet vaak bevroegd worden, lijkt het werken met freelancers me opportuun.

Ik ga even in op de punctuele vaststellingen van de financieel auditor over de eerste verificatie van de rekeningen IB 2003-2004. Voor NT2 werd door

BON vzw ruim 136.000 euro ingezet. Daarvan werd 120.000 euro gebruikt voor het kopen van de cursussen zelf. Het resterende bedrag werd gebruikt voor de bijdragen aan de transportkosten en aan de kinderopvang van de cursisten. Aangezien het om cursusgerelateerde kosten gaat, werd het bedrag in het verleden steeds op die manier verantwoord. We kregen nooit duidelijke richtlijnen dat het anders zou moeten.

Over de mogelijke dubbele subsidiëring ben ik duidelijk: die heeft niet plaatsgevonden. Wat wel is gebeurd, is dat de rapportage over een overlappende periode ook de financiële toedracht vroeg. BON vzw is blijkbaar de enige die de vraag in de rapportage effectief heeft beantwoord. Tevens hebben we ook duidelijk aan de administratie gemeld dat de bevraging een mogelijke interpretatie van een dubbele financiering inhield. Ook bij het bezoek van de inspecteur-generaal van Financiën werd dit duidelijk zo gesteld. Tevens werd de afrekening van de verlopen periode reeds geregeld met de administratie.

Ik wijs de commissie erop dat voor de interpretatie van de verschillende analyses in het verleden, maar ook nu, steeds met cijfers wordt gewerkt over instroom, doorstroom en uitstroom. Ze worden steeds geïnterpreteerd vanuit het perspectief van het trechtermodel of de welbekende cohortenanalyse. De bevraging omvat echter slechts de acties van de personen die instroomden tijdens een bepaalde periode. Daardoor wordt een verkeerd beeld geschetst, want in die periode waren er ook een aantal acties van mensen die eerder instroomden.

Er is dringend nood aan een goede definitie van het aantal gerealiseerde trajecten of – nog beter – aan een bredere analyse van de reële activiteiten, zijnde de acties verricht per cliënt van een onthaalbureau, om tot een overzichtelijk en transparant financieringsplan te komen.

De voorzitter: De heer De Mesmaeker van onthaalbureau Kom-Pas Gent heeft het woord.

De heer Koen De Mesmaeker: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik bedank de commissie voor de kans die we hier krijgen om gehoord te worden. Ik bedank ook de Inspectie van Financiën voor het geleverde werk. Als coördinator van Kom-Pas heb ik er heel veel informatie uit geput om de eigen werking te evalueren en te herbekijken.

Ik ga kort in op drie concrete punten die redelijk negatief waren voor Kom-Pas, maar die enige relativering behoeven: de kostprijs voor Maatschappelijke

Oriëntatie, de 125.000 euro die we te veel zouden hebben ontvangen en het proefproject min-18-jaar.

Inzake de kostprijs voor MO betreur ik de erg ongeënuanceerde berichten in de media. Als u me vraagt of 1143 euro per cursist voor de cursus MO te veel is, dan antwoord ik volmondig 'ja'. De kostprijs ligt echter niet zo hoog. De inspecteur heeft er reeds op gewezen dat vaak appels met citroenen worden vergeleken. Er moet rekening mee worden gehouden dat het aantal cursussen in Kom-Pas 65 bedraagt en dat de goedkoopste aanbieder er slechts 30 heeft.

Kom-Pas is bovendien het slachtoffer geworden van een manke werving door en toeleiding vanuit de stad. Daardoor hebben zich gedurende een bepaalde periode bijzonder weinig cursisten aangemeld. Nochtans hadden we alles in gereedheid gebracht om zes groepen van 15 mensen te ontvangen.

Er werden veel inspanningen geleverd voor het opstellen van de cursus MO. We hebben geprobeerd om formuleringen en bedenkingen, zowel uit de beleidsbrief van de minister als uit de bijlage bij het ministerieel besluit, te vertalen en op te nemen in de cursus. Die kosten werden verrekend in de kostprijs van de cursus.

In de tekst staat dat 153 cursisten hebben deelgenomen aan de cursus MO. Als we daar ook de mensen bij tellen die de nog lopende cursussen volgden, dan komen we uit op 235 mensen. Als we dan een simpele rekenoefening maken, komen we op veel lager uit dan 1143 euro. Dat bedrag is een zware overschatting. Als we de zaak over een langere periode bekijken, vallen de kosten veel lager uit.

We zouden 125.393 euro 'te veel' hebben ontvangen. In feite gaat het niet over een onterecht ontvangen bedrag. De overdracht was het gevolg van een conventie tussen de stad en de vzw TgV ter waarde van 626.000 euro. Het is de traditie dat de stad Gent in een eerste fase 45 percent toekent, in een tweede fase nog eens 45 percent en bij de afrekening 10 percent. Destijds werd bij gebrek aan duidelijke richtlijnen, contact opgenomen met de administratie om te vragen of alles zo ingediend kon worden. De administratie bevestigde dat het kon.

De Inspectie van Financiën maakt een opmerking omdat er volgens het convenant van 2003 eigenlijk 125.000 euro te veel werd ingediend. Dat klopt wellicht vanuit de zienswijze van de inspectie, maar

betekent ook dat we voor IB 2004 en IB 2005 minder hebben ingebracht dan volgens de Inspectie van Financiën mogelijk was. Als we de slotsom maken van de drie jaren, dan komen we zowel volgens de zienswijze van de inspectie, als volgens die van de stad Gent uit op 626.000 euro. Het gaat dus geenszins over een te veel aangerekend bedrag, maar over het convenant waarop het bedrag kon worden ingeschreven.

Ik wil het ook kort hebben over de minderjarigenwerking. De Inspectie van Financiën verwijst naar een eerder advies van augustus. Daarin vraagt men zich af of er voor maatschappelijke participatie en computerinitiatie initiatieven moeten worden genomen met gemeenschapsgeld. Voor ons is het heel duidelijk dat maatschappelijke participatie hoort tot de opdrachten van een onthaalbureau. Maatschappelijke participatie is evenmin opgenomen in de einddoelen van het onthaalonderwijs. Nergens werd vastgelegd wie ervoor moet instaan. Kom-Pas tracht terzake in de eerste plaats een faciliterende rol te spelen. We proberen de minderjarige jongeren de weg te wijzen naar de bestaande structurele voorzieningen. We vinden immers dat de maatschappelijke participatie in de eerste plaats daar moet gebeuren.

De faciliterende rol heeft ons in het convenant 2003 welgeteld 9 euro gekost. Andere initiatieven die we hebben genomen omtrent het organiseren van trefdagen om jongeren in contact te brengen met het verenigingsleven in Gent, hebben ons minder dan 500 euro gekost. In het licht van het participeren van jongeren, het zich goed voelen in de samenleving en het harmonieus samenleven, betekent dat zeker geen onverantwoorde uitgave van gemeenschapsgeld.

Er is ook een opmerking gemaakt over de pc-initiatie. We vinden het belangrijk dat pc-initiatie mogelijk moet zijn. Jongeren moeten, als ze later doorstromen naar het onderwijs, daar de nodige vaardigheden voor hebben en die worden steeds meer gevraagd. Het onthaalonderwijs voorziet daar niet in, daarom vinden wij het belangrijk er in de toekomst voor te kunnen blijven zorgen.

De voorzitter: Mevrouw Puttemans van onthaalbureau PRICMA, provincie Antwerpen, heeft het woord.

Mevrouw Karine Puttemans: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte commissieleden, ik zal ingaan op drie punctuele vaststellingen, maar zal

eerst een concreet voorbeeld geven bij de toelichting van mevrouw Amar betreffende de uitbreiding van personeel. Wij zijn het voorbeeld bij uitstek daaromtrent. We hebben bij het begin van de onderzochte subsidieperiode in oktober 2004 te horen gekregen dat het subsidiegeld zou worden verdubbeld. Dat betekende voor ons een serieuze uitbreiding van personeel. In de financiële audit is het aantal personeelsleden opgenomen van bijna op het einde van de subsidieperiode. Er moet rekening mee worden gehouden dat wij toen in een opstartfase zaten en dat ons rendement nu veel hoger ligt.

Ik kom tot de drie punctuele vaststellingen. Het eerste bedrag dat genoemd wordt in de audit, gaat over 58.800 euro. De minister heeft daar al op geantwoord. Het betreft geen geld van de Vlaamse overheid maar van provincie en gemeente en we zullen ons bij die instanties verantwoorden. Voor het bedrag van 20.418 euro heeft onze bedrijfsrevisor Ernst & Young ons geadviseerd het onder de voorziening vakantiegeld te boeken terwijl de Inspectie van Financiën adviseert om dat in de reserves te boeken. Het is dus belangrijk dat er duidelijke boekhoudkundige richtlijnen komen. Het bedrag van 1905 euro gaat over één factuur die twee keer werd ingebracht in de boekhouding. Er was een verwarring tussen het kalenderjaar en de subsidieperiode binnen Inburgering. Als vzw werken we met twee afdelingen waarbij een aantal personeelsleden voor de twee afdelingen worden ingezet, bijvoorbeeld de boekhoudster. Ernst & Young adviseert ons om 1 percent van ons subsidiebedrag te boeken als logistieke kosten. Er is een verwarring ontstaan tussen kalenderjaar en subsidieperiode omdat de bedrijfsrevisor het kalenderjaar bekijkt. Het bedrag voor de periode oktober-december is dubbel ingebracht. Die fout is ondertussen rechtgezet, ook bij de administratie.

De voorzitter: Mevrouw Katleen Bosmans van Onthaalbureau Limburg heeft het woord.

Mevrouw Katleen Bosmans: In tegenstelling tot de andere onthaalbureaus is het Onthaalbureau Limburg nog niet op kruissnelheid gekomen. Pas vanaf november 2004 is de schaalvergroting een feit en kunnen we spreken van één provinciaal onthaalbureau, waarbij alle verantwoordelijkheid, zowel de financiële en inhoudelijke als die op het vlak van personeel, bij de provincie Limburg ligt.

Deze schaalvergroting van gemeenten naar provincie kan men onmogelijk vergelijken met een fusie tussen bijvoorbeeld twee vzw's. Het gaat hier over een zeer

langzame procedure. Daarom is er tussen november 2003 en november 2004 sprake van een overgangspeperiode. De inburgeringsmiddelen gingen toen via de provincie Limburg naar de gemeenten. Er was één provinciaal coördinator die een zeer beperkte verantwoordelijkheid had. De gemeenten hadden financiële autonomie en werkten op inhoudelijk vlak volledig zelfstandig. Het grote deel van de opmerkingen van de inspecteur van Financiën gaat over deze overgangspeperiode. Het gaat hier niet om slechte wil maar wel om fouten die te maken hebben met de onervarenheid van een beginnende organisatie alsook met gebrek aan richtlijnen.

Vanaf november 2004, de start van het eigenlijke provinciaal onthaalbureau, ging onze prioriteit vooral naar de bestaffing en de afstemming over de verschillende vestigingen heen. De trajectbegeleiders die oorspronkelijk gemeentepersoneel waren, werden overgenomen door de provincie. Er werd een coördinator bij aangeworven in november. In januari kwam er een tweede coördinator, in februari werd het administratief personeel aangeworven en in de loop van 2005 kwamen er nog twee trajectbegeleiders bij. We wachten nu nog op een derde coördinator.

In Limburg is de situatie veeleer omgekeerd dan in de andere provincies. We hebben voldoende indirecte functies. We hebben twaalf trajectbegeleiders maar we hebben momenteel slechts twee coördinatoren om de trajectbegeleiders te ondersteunen, wat veel te weinig is. Ook verloopt de bestaffing langzaam in een overheidsinstelling. De onzekerheid betreffende de subsidies en de korte subsidieperiode werken niet bevorderend.

Tot nu toe waren er relatief weinig personeelskosten en was er bijna geen tijd om grotere financiële investeringen te overwegen. Ikzelf ben coördinator maatschappelijke oriëntatie. Momenteel ben ik plaatsvervangend coördinator, maar ik heb tot nog toe ongeveer 10 percent van mijn tijd effectief in maatschappelijke oriëntatie kunnen steken. De rest ging naar ondersteuning van trajectbegeleiders en het opstarten van de organisatie. Daarom komt Onthaalbureau Limburg als een van de goedkoopste uit de audit. Dit zou wel eens kunnen veranderen wanneer ons onthaalbureau op kruissnelheid is gekomen. Dit zou de grote verschillen tussen de onthaalbureaus moeten nuanceren.

De voorzitter: Mevrouw Vanbrabant van onthaalbureau ONOV, Oost-Vlaanderen, heeft het woord.

Mevrouw Karen Vanbrabant: Ik ga kort in op de punctuele vaststellingen. Met betrekking tot de provisie vakantiegeld kan ik bijna herhalen wat mevrouw Puttemans heeft gezegd. Het enige verschil is dat onze revisor BVBA De Nul & Co is, en die heeft ons hetzelfde geadviseerd. Interpretatieverschil of niet, ik wil gerust bijleren, maar het is te goeder trouw gebeurd.

Een tweede zaak gebeurde eveneens te goeder trouw maar staat in een ander kader. Het gaat over ruim 10.000 euro inburgeringsmiddelen over de periode 2003, een schuld die wij te goeder trouw hebben overgenomen van een van de onthaalbureaus die wij na de fusie hebben opgenomen. Achteraf heb ik ingezien dat er iets niet klopte. We zetten dit recht met andere middelen.

Ik wil nog even terugkomen op de gerealiseerde trajecten waarvan hier en ook in de kranten veel sprake is en op basis waarvan wordt gezegd dat de trajectprijs zogenaamd ongelooflijk de pan uit swingt. De cijfers waar de inspectie zich noodgedwongen op heeft moeten baseren, zijn cijfers waarbij een gerealiseerd traject betekende dat een nieuwkomer zich binnen zeven en een halve maand had aangemeld en tevens een attest had behaald. Daar zit niemand bij die een volledig traject heeft gevolgd. Het gaat steeds over mensen die ofwel gedeeltelijk ofwel volledig zijn vrijgesteld. Als we de uitgave delen door het aantal trajecten, dan komt men op een onnozel bedrag, dat dan wel in de kranten verschijnt.

De voorzitter: De heer De Belder van Onthaalbureau Vlaams-Brabant heeft het woord.

De heer Oswald De Belder: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte commissieleden, ik kan vrij goed aansluiten bij mijn collega uit Limburg. Ook het Onthaalbureau Vlaams-Brabant is te situeren in de context van een provinciebestuur. We zijn sinds 1 januari eengemaakt en ondervinden vandaag nog problemen die te maken hebben met de fusie op organisatorisch vlak. We hebben daar zeer veel tijd in gestoken.

Een belangrijk element in ons verhaal is dat het Huis van het Nederlands, een zeer belangrijke partner in de werking van het Onthaalbureau Vlaams-Brabant, pas is gestart begin juli van dit jaar. De voorbije periode hebben we veel tijd en energie gestoken in taken die nu door het Huis van het Nederlands worden opgenomen en waarvan we in deze subsidieperiode ervaren dat de samenwerking ermee rendeert.

De voorzitter: Zijn er leden met vragen aan de sprekers?

De heer Sven Gatz: Sommige vertegenwoordigers van onthaalbureaus die zijn gekomen om zich te verantwoorden voor bijna slechts één alinea, moeten niet vrezen dat dit een onderzoekscommissie is. Ik wil wat er is gezegd, even laten bezinken. Op het ogenblik dat we de beleidsbrief Inburgering van de minister zullen bespreken over enkele weken, zullen een aantal zaken die zijn gezegd, zeker terugkomen.

Ik richt één vraag uitdrukkelijk aan de Inspectie van Financiën. De audit was vrij duidelijk. De hamvraag, die mijns inziens eenvoudig zal kunnen worden beantwoord, is de volgende. U hebt tamelijk veel ervaring met gelijksoortige audits in om het even welke sector waarvoor de Vlaamse Regering bevoegd is. Ik zou graag van u vernemen in de context waarin u de audit hebt moeten doen, of dit een vergelijkbare vaststelling is ten opzichte van andere sectoren. In uw voorlaatste hoofdstuk worden punctuele vaststellingen opgesomd over problemen met een bepaalde factuur of een boekhoudkundig punt. Vindt u dergelijke zaken doorgaans ook in andere sectoren in dezelfde orde van grootte terug? Als dat zo is, zou ik dat graag horen. Als dat niet zo is, zou ik graag horen waarom niet. Als u dit alles niet kunt vergelijken, zou ik het ook graag horen. Dat is voor mij de hamvraag.

De heer Bart De Wever: We hebben veel gehoord over punctuele opmerkingen in de audit. Ik vind het normaal dat mensen zich geroepen voelen zich te verdedigen als er opmerkingen worden gemaakt over een cijfer waar een interpretatie aan kan worden gegeven. Ik onthoud dat de sector nog maar pas de kinderschoenen is ontgroeid. Het zou daarbij abnormaal zijn dat we een ander beeld zouden krijgen dan een aantal dingen die men 'stoemelings' heeft ingevuld en waarbij de sector nu zelf vragende partij is om duidelijke richtlijnen te krijgen.

De minister heeft aangekondigd dat hij het nodige zal doen om die richtlijnen in te voeren. De bureaus moeten weten waaraan en waaraf. Het gaat natuurlijk ver dat de inspectie opmerkingen geeft over zaken die door Ernst & Young werden geadviseerd. Ik wil geen steen werpen naar de inspectie; zij zou ook geen steen naar het bewuste onthaalbureau mogen werpen.

We moeten hier nu niet op alle andere puntjes ingaan. Ik laat het over aan de fractie die het woord fraude in de mond genomen heeft, om daar verder vragen over te stellen.

Dat wil niet zeggen dat ik – als vriend van de onthaalbureaus – vind dat er geen kritische vragen overblijven. Zo heb ik vragen bij de minderjarigenwerking. Daar is een eigen invulling gegeven aan de opdracht, tot en met de organisatie van cursussen breakdance en circusinitiatie. Ik wil er geen karikatuur van maken. Ik neem aan dat dit allemaal met de beste bedoelingen gebeurt, maar ik vraag me toch af of we gemeenschapsgeld op die manier moeten laten besteden. Misschien is het moment gekomen om te beslissen wat we verder willen en wat niet. Moet er met private middelen worden gewerkt of niet? Ik denk ook aan initiatieven die veel bureaus nemen en die niet onder de strikte taakomschrijving vallen. Het is een sector van plantrekkers, heb ik al gemerkt. Ze organiseren op eigen initiatief zaken die hun werking verbeteren, maar waar ze geen opdracht voor hebben en die ons wel geld kosten. Ik denk bijvoorbeeld aan de terugbetaling van vervoerskosten.

Wat me enorm frappeert, is het lage aantal trajecten per begeleider dat een onthaalbureau afwerkt. Dat zijn er een goede twintig per begeleider per jaar. Dat doet mij de wenkbrauwen fronsen. Dit aantal valt in het niets in vergelijking met de begeleidingen van de VDAB. Ik ben op zoek naar de realiteit van dat cijfer. Ik blijf met heel veel vragen zitten. Hoe arbeidsintensief is dat? Ik neem aan dat het niet altijd gemakkelijk is om een traject te beëindigen en dat men daar wel wat tijd moet in steken. Ik zou daar graag meer zicht op krijgen. Ik denk dat we profielen moeten proberen op te maken. Die zullen afhankelijk zijn van de geografische ligging. Ze zullen verschillen tussen steden en gemeenten. Kostenprofielen zouden ons in staat stellen om te oordelen wat redelijk is en wat niet. Ik vraag me ook af hoe exclusief een begeleider zich kan bezighouden met die trajecten. Ik stel gewoon een vraag. Ik ben onvoldoende geïnformeerd.

Ik lees hier over de INB9's, over het aantal nieuwkomers op de CEVI-lijsten, maar ik weet helemaal niet of dit allemaal nieuwkomers zijn. Dat is heel onduidelijk. Voor PINA in Antwerpen blijkt één op vier van de aangemelden op de CEVI-lijsten een INB9 te zijn. Dat is een kwart! Als men dat allemaal moet gaan uitzoeken, neemt dat enorm veel tijd in beslag. Volgens cijfers van Prisma zou niet minder dan 70 percent onder de verplichting vallen! Wat een puzzel is me dat! Dat kunnen we de onthaalbureaus niet ten kwade duiden. Ik kan me wel voorstellen, maar ik weet het niet, dat er heel wat personeelskosten naar de ontwarring van die lijsten gaan. Dat vind ik kras,

want de lokale overheden moeten de federale overheid ook betalen voor die lijsten. Ik heb daar in de commissie al vragen over gesteld. Ook in de werving kruipt ontzettend veel tijd, zeker in de steden waar zich een type nieuwkomer voordoet dat niet bepaald tot de sociaal sterkste groep behoort. Het kost veel meer moeite om deze groep te werven.

Mijn vragen zijn niet neutraal. Ze slaan vooral op de personeelskosten en het aantal trajecten per begeleider.

De audit berekent heel veel in functie van gerealiseerde trajecten. De sector heeft daar heel wat kritiek op. Ik wil aan de minister vragen om de financiering zeker nooit te laten afhangen van het aantal gerealiseerde trajecten. De bureaus zijn immers maar één schakel in een lange ketting die eindigt bij de VDAB. De financiering mag niet afhangen van iets wat zij niet in eigen handen hebben. Daarom dring ik aan op de ontwikkeling van profielen. We moeten bepalen hoeveel tijd er moet worden besteed aan het cliënteel. Dat zal niet overal hetzelfde zijn. Dat wordt geen eenvoudige berekening, maar ze is noodzakelijk.

Een ander punt van kritiek is het gebruik van dat criterium om de kostprijs per traject te berekenen. Dat is niet eerlijk want het gaat maar over zeven en een halve maand. Er zijn wel heel veel ingeschrevenen in die periode, maar velen zullen pas veel later hun traject beëindigen, als ze het al beëindigen. Tegenover één gerealiseerd traject staan drie lopende waarvan we natuurlijk niet weten hoe ze gaan aflopen.

We zijn op 1 april begonnen. De intake- en omzetcijfers vormen een meetkundige reeks. Wellicht is doorheen die periode van zeven en een halve maand het aantal aanmeldingen en het aantal starters enorm gestegen. We krijgen inderdaad een objectieve vertekening van de kostprijs per traject. Mijn conclusie is dat het te vroeg is om daar een duidelijk beeld van te krijgen. We kunnen misschien beter nog een jaar wachten, tot we een vaste periode van aanmelders hebben en kunnen nagaan wat er met hen gebeurd is. U mag me tegenspreken.

Dat vergt een matrixsysteem, en dat is mijn vierde punt, dat werkt. Ik heb u daarover al veelvuldig het vuur aan de schenen gelegd, mijnheer de minister. Ik moet vandaag mijn gelijk vaststellen: het systeem werkt niet. Ik kan u alle mogelijke datums herhalen waarop het zou gaan werken. De laatste keer hebt u gezegd dat het in april volgend jaar zal werken.

Minister Marino Keulen: We hebben dit besproken bij het decreet. Op 1 april treedt het elektronische systeem volledig in werking. Het codehandboek zal eind dit jaar al in orde zijn. We kampen hier met een erfenis uit het verleden. Men heeft een informatica-systeem gelanceerd zonder handboek, zonder codeboek. Dat proberen we te remediëren. De datum van 1 april blijft overeind. Tot nu toe was het voor de onthaalbureaus behelpen, dat was allesbehalve eenvoudig, dat is duidelijk.

De heer Bart De Wever: Dat spreek ik allemaal niet tegen. Ik koester alleen een zekere scepsis, en die is gebaseerd op wat ik hoor. Ik hoor het van de onthaalbureaus en van andere beleidsmakers. Ze hopen dat het systeem op de vastgelegde termijn operationeel wordt. Ik help het u hopen. Ik zal ootmoedig mijn excuses aanbieden als het in april werkt. Ik stel toch maar vast hoe nefast het systeem is. Het hypothekeert de inspectie die moet werken met gegevens die niet op gelijke manier zijn ingevoerd. Het hypothekeert de financiële controle, de beleidsmatige controle, de beleidsmatige conclusies en de werking van de bureaus. Ik verwijs naar de warme overdracht van het primaire naar het secundaire traject. We hebben daar nog niets over gehoord vandaag. Ik zal er niet dieper op ingaan, want daar kunnen we lang over discussiëren. Dit ondermijnt de effectiviteit van ons beleid en zeker de kansen op volledig gerealiseerde trajecten.

Een vijfde punt is de maatschappelijke oriëntatie. Op basis van wat ik gehoord en gelezen heb in de audit, trek ik de conclusie dat daar een homogenisering nodig is. Vandaag ben ik tot de vraag gekomen hoe dat moet gebeuren. De spreekster uit West-Vlaanderen zegt dat men daar maatschappelijke oriëntering organiseert voor een heel geografisch verspreide en diverse groep. Dat is een heel andere situatie dan in Antwerpen waar men hele min of meer homogene contingenten nieuwkomers kan organiseren, waar de personeelsaanwerving eenvoudiger ligt en waar de verplaatsing geen rol speelt voor de lesperiodes en -organisatie. Dat staat allemaal wel in uw stappenplan, maar ik heb me vandaag gerealiseerd dat de concrete realisatie toch niet zo eenvoudig zal zijn.

Ik moet mijn opmerking over de doelgroep herhalen. Ik vond het niet goed om die te beperken tot de laaggeschoolden. Dat heeft uw voorganger gedaan. U hebt daar lange tijd aan vastgehouden. Nu hoor ik dat u in juni het signaal hebt gegeven dat de hooggeschoolden ook maatschappelijke oriëntatie mogen

krijgen. Hoe valt dat te rijmen met het feit dat u toch naar een eenvormig pakket streeft? Was het niet beter om dat allemaal chronologisch op elkaar af te stemmen?

Een volgend punt is de Brusselse situatie. Die vergt een eigen aanpak. Ik denk nog altijd dat de verlenging van het statuut van nieuwkomer naar langer dan één jaar in Brussel noodzakelijk is omdat we daar met een specifieke wervingsituatie zitten. Buiten de gemeente Molenbeek is er niet diezelfde samenwerking zoals elders in Vlaanderen. De oriëntatie richt zich in eerste instantie op de Franstalige wereld. Ze komen pas veel later in ons circuit. Inzake de toeleiding naar arbeid, wat in Brussel toch wel zeer belangrijk is, zou dit cruciaal kunnen zijn. De kennis van het Nederlands speelt een grote rol op de Brusselse arbeidsmarkt. We merken dat vooral allochtonen vandaag belangstelling tonen om die troef te benutten. We mogen deze kans niet laten liggen.

Waar ik me ook veel vragen bij stel is de opdeling vaste kosten/variabele kosten. Ik vind dat uiteraard een goede en noodzakelijke opdeling. Maar hoe gaat dat in de praktijk als men personeelszekerheid moet creëren? Een grote handicap van de sector is dat ze geld moeten halen uit allerlei potjes. De chronologie daarvan is vaak problematisch. Dan gaat dit potje open, dan gaat een ander potje toe. Daar wordt al heel wat aan gedaan, zeker in Antwerpen, om een en ander op elkaar af te stemmen. Maar als een bureau pas in september weet welk budget het heeft, en het moet in oktober zijn personeel laten starten, dan is de werking bedreigd. Dat is één behoefte, de personeelszekerheid voor een continue werking. Aan de andere kant is migratie een heel onvast gegeven. Men kan het soort cliënteel niet op voorhand kennen. De maatschappelijke oriëntatie moet met variabel personeel worden gegeven, met verschillende taalkennis bijvoorbeeld, naar gelang de mensen die zullen binnenkomen. Het is me dan ook een raadsel hoe we van bovenuit in een schema kunnen vastleggen hoeveel vaste en hoeveel variabele kosten een onthaalbureau heeft. Ik heb daar geen oplossing voor. Ik ben er vandaag vast van overtuigd geraakt dat we dat moeten oplossen.

De heer Chokri Mahassine: Ik ben blij met de verduidelijkingen van de onthaalbureaus en van de inspectie. Er blijven bij beide onduidelijkheden bestaan. Dit moet van nog naderbij worden bestudeerd. Veel vragen blijven open, onder andere over de kostprijs van het traject NT2 en het traject MO, over de ver-

schillen daartussen, over het vrijstellingenbeleid van NT2 en MO, het aantal trajecten, het aantal trajectbegeleiders en het aandeel vaste kosten per traject, dat gemiddeld 45 percent bedraagt. De sector is nog jong, de onthaalbureaus vragen hulp bij veel zaken. Bij de bespreking van de beleidsbrief en de begroting moeten we de informatie die we vandaag hebben ontvangen, zeker meenemen.

De audit wordt in vraag gesteld, niet de cijfers zelf, maar de interpretatie van de cijfers. Er wordt gezegd dat de audit misschien te vroeg komt, maar ik vind dat niet. Het is goed dat we kunnen leren uit het eerste experimenteel jaar. Over een jaar kunnen we die oefening misschien opnieuw doen. Zowel voor de sector als voor ons is het belangrijk om dat goed op te volgen, te evalueren en de nodige correcties te doen. Oproerkraaiers, die niets anders te doen hebben dan mensen tegen elkaar op te zetten, moeten dat niet misbruiken.

We moeten opletten met de elektronische uitwisseling. We moeten dat met heel duidelijke data vastleggen. In april moeten we dat terug opnemen. Er zijn al signalen dat we daarmee moeten uitkijken.

Het is te vroeg om conclusies te trekken. Er is wel een absolute nood aan stabiliteit, ondersteuning, structuur en uniformiteit. De veranderingen volgden en volgen elkaar snel op. Op het terrein is het vaak ploeteren en zoeken om tot betere structuren te komen. Daar is een grote nood aan en de sector zelf is hiervoor vragende partij. Dat is een van de besluiten van deze namiddag voor ons.

Ik heb de inspectie van Financiën horen praten over mogelijk te rationaliseren kosten. Dat wil zeggen dat de inspectie zaken heeft vastgesteld die niet als een correcte besteding van de middelen wordt beschouwd. In het rapport staat daarover weinig concreets geschreven. Klopt dat? Waar kan het met minder?

De werking voor analfabeten mogen we niet met de rest op één hoop gooien. Dat vergt een aparte aanpak.

Het ging hier vandaag ook over de interpretatie van de attesten. Na twee onwettige afwezigheden tijdens het traject, wordt er geen attest meer uitgereikt. Dat wil zeggen dat de mensen die een traject van 240 uur volgen, worden benadeeld. In plaats van met aantallen, kunnen we misschien met percenten werken.

Ik blijf moeite hebben met vaste en variabele kosten voor personeel. Het personeel heeft nood aan stabiliteit. We kunnen niet vandaag 5 mensen in dienst hebben en volgende week 10 mensen. Dat moeten we evalueren.

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: In de tekst stond iets over een problematische overdracht van 10.000 euro bij ONOV. Hoe zit dat precies in elkaar?

De voorzitter: De heer De Prycker heeft het woord.

De heer Eric De Prycker: Wij zijn als inspecteurs van Financiën adviseurs van de Vlaamse Regering over begrotingsaangelegenheden. De Vlaamse Regering en de ministers kunnen ons taken geven. Dat kunnen audittaken zijn. In hoofde van een reglementaire bepaling die dat toelaat, hebben we de opdracht tot deze audit gekregen. Dat is echter niet ons gewone werk. Normaal zijn we adviseurs van de Vlaamse Regering.

Een auditororganisatie stelt bepaalde zaken vast, verbindt daaraan aanbevelingen en op basis daarvan trekt het beleid conclusies. Over het stappenplan heb ik enkel commentaar gegeven op het onderdeel opmerkingen en aanbevelingen van de inspectie van Financiën. Van een auditororganisatie wordt geen voorstel van oplossing gevraagd.

Wat is een gerealiseerd traject? In hoofdstuk 2, dat we hebben overgeslagen, staat dat een gerealiseerd traject betrekking heeft op loopbaanoriëntatie, maatschappelijke oriëntatie en Nederlands tweede taal. Daar is heel goed over nagedacht. Dat zijn inderdaad 3 elementen die samen kunnen uitmaken of iemand al dan niet is ingeburgerd. De logische consequentie van een gerealiseerd traject is dan wel dat die 3 elementen worden uitgevoerd. In sommige gevallen kunnen vrijstellingen worden gegeven.

Het gerealiseerd traject is de basis. Dat kan worden genuanceerd, maar we mogen dat toch niet overnanceren. De inspanningen van de onthaalbureaus gaan verder dan de gerealiseerde trajecten. Daarom hebben we er de lopende trajecten bij genomen. Dat is logisch. Als we de onthaalbureaus enkel op de gerealiseerde trajecten taxeren, dan is dat niet correct omdat ze meer doen.

De onthaalbureaus stellen: "We vragen veel bijkomende middelen aan de Vlaamse Regering omdat we

in plaats van 100 trajecten er 150 willen doen.” De trajecten waarvoor middelen bij worden gevraagd, moeten nadien wel worden gerealiseerd.

Vroeger werden alle kosten beschouwd als variabel. Vaste kosten hebben we gedefinieerd als kosten die niet direct afhankelijk zijn van een stijging of daling van het aantal ingeburgerden. Dat lijkt me correct.

We bevinden ons hier op een heel gevaarlijk punt. Met vaste kosten hebben we heel duidelijk bedoeld dat die niet meteen afhankelijk zijn van een stijging of een daling, wat niet inhoudt dat het onvermijdbare kosten zijn. Dat staat zo in het rapport. Ik heb hier een paar maal gehoord dat men toch wel goed moet nadenken, daar er bijkomend personeel is aangeworven. Het kan inderdaad niet de bedoeling zijn dat, wanneer het aantal trajecten met 10 percent daalt, 10 percent van het personeel aan de deur moet worden gezet. Dat hebben we niet willen zeggen. Maar we willen wel aanraden voorzichtig te zijn wanneer men bijkomend personeel aanwerft. Als men dat kader volledig volmaakt en het gaat iets minder goed, dan is er immers totaal geen beleids marge meer en dan heeft men zijn verantwoordelijkheid eigenlijk ook niet goed genomen. Een beleidskeuze houdt immers in dat er een reserve zou worden aangelegd voor wanneer het aantal nieuwkomers zou dalen.

Ik ga in op de opmerkingen van de heer De Wever over een aantal kosten en de vraag of ze al dan niet in aanmerking moeten worden genomen en of ze nog wel thuishoren onder inburgering. Vandaar onze opmerking over maatschappelijke participatie. Ik ga me niet uitspreken over het nut daarvan, maar in het decreet staat niet dat dit inburgering is.

Ik wil een fout rechtzetten. Ik heb gezegd dat er qua trajectbegeleiding, het rechtstreekse en het onrechtstreekse personeel samengenomen, 20 trajecten per jaar waren. Het zijn er echter 20 op 7,5 maanden, dus 33 per jaar.

Dan was er de vraag van de heer Gatz. Hij wou weten of dit alles nu normaal is. Ik was wat geschrokken door de conclusie. Het was meer dan ik persoonlijk verwachtte. De vraag is echter in welke context we dit moeten zien. Naar mijn aanvoelen verschillen de onthaalbureaus vrijwel volledig van de rest. Dit is een heel sterk groeiende sector, ook financieel. De analyse van het falen van het informaticasysteem is al deels gemaakt. We kunnen ook vaststellen dat er

in deze sector eigenlijk weinig regels zijn. Ik hoor dat er wel wat zal gebeuren terzake.

We moeten die drie elementen samen bekijken, samen met het feit dat er een sterke stijging was. Ook moeten we beseffen dat er daarop geen controle was. Ik heb begrepen dat de allereerste controle die ooit werd uitgevoerd in de onthaalsector de onze is. Als we dit alles mee in overweging nemen, dan verbaast dit me niet meer.

Wat gaat men hier nu aan doen? Het Vlaams Minderhedencentrum verbindt er een aantal conclusies aan. Dat kunnen goede conclusies zijn. Maar het lijkt me normaal dat er aan een financiële audit financiële conclusies worden verbonden. Ik vind niet dat er permanent iemand moet worden geplaatst in de auditbureaus om die te controleren. Dat zou erg slecht zijn, al was het maar dat die persoon er met de neus op zit en de zaken niet van buitenaf bekijkt. Een controle kan dus niet anders dan steekproefsgewijs gebeuren. Er zijn echter steekproeven en steekproeven.

Hoe evolueert een post in de Vlaamse begroting normaal? Als dit jaar 100 miljoen euro staat ingeschreven, dan wordt dat volgend jaar 101 en het jaar daarop 102 miljoen euro. Dat is een loutere toepassing van het indexeringsmechanisme. Dat is hier niet toegepast. Hier is er sprake van een erg explosieve sector met weinig regels en geen controle. Ik ben het ermee eens dat er met steekproeven moet worden gewerkt, maar dan moet het gaan over een duidelijkere en veel grotere steekproef dan die die men normaal hanteert.

Dan heb ik nog een suggestie. Nu wordt de subsidie verstrekt in twee delen van 50 percent. Als de tweede helft die wordt toegekend, niet wordt gebruikt, mag die in reserve worden gehouden. Dit is niet het normale subsidiemechanisme. Bij dat mechanisme krijgt men een voorschot, een tweede voorschot en een saldo. In die logica vind ik dat men in de toekomst een en ander in handen moet houden wat het saldo betreft. Het zou al heel wat uitmaken als de administratie expliciet akkoord moet gaan met de uitbetaling van het saldo. Nu gebeurt die betaling gewoon zo. Ik hoorde daarnet zeggen dat Limburg en Vlaams-Brabant niet verantwoordelijk zijn. Dat klopt voor een aantal zaken. Ze kunnen daar niet verantwoordelijk voor zijn. We moeten echter vermijden in een situatie te verzeilen waarbij niemand nog verantwoordelijk is. Door de voornoemde actie kan men verantwoorde-

lijkheid toewijzen. We vinden dat die er nu te weinig is.

Mevrouw Nancy Van den Broeck: Het Vlaams Minderhedencentrum heeft gesteld dat wij ons rapport hebben gebaseerd op cijfers waarvan we zelf zeggen dat de invulling via de matrix problemen geeft inzake de vergelijkbaarheid. Hun kritiek is dat we ons daar dan toch wel op baseren. De cijfers die we hebben gehanteerd in de vergelijking tussen gerealiseerde en lopende trajecten zijn echter cijfers afkomstig van de onthaalbureaus zelf. Ze komen dus niet uit M@trix.

Het lijkt me niet dat er uiteenlopende interpretaties zijn wanneer het gaat over de definities van gerealiseerde en lopende trajecten. Het ware erg mochten de interpretaties terzake al verschillen. Ook wat die kosten betreft, hadden we M@trix niet nodig. Men moet er zich dus voor hoeden het hele rapport zo op de helling te zetten.

Het Vlaams Minderhedencentrum verklaarde eveneens dat wij zouden pleiten voor attestering als enige element voor subsidiëring. Het lijkt me echter dat we in het rapport duidelijk de nuance hebben aangebracht – en als we dat niet duidelijk hebben gedaan, dan is dat onze schuld – dat de gerealiseerde trajecten erg verschillen. In sommige gevallen werden vrijstellingen verleend. We erkennen dat er verschillende inspanningen gebeuren om die trajecten te realiseren. We kunnen ze niet allemaal over dezelfde kam scheeren. We hebben gezegd dat dit niet alleenzalmakend is als prestatie-indicator. Dat betekent echter niet dat wij het eens zijn met subsidies die enkel en alleen worden verbonden aan acties. Er zou eventueel wel sprake kunnen zijn van een soort gemengde subsidiesleutel, maar we blijven aandringen op een resultaatgerichte indicator, wat het gerealiseerde traject ook moge worden.

Dan was er de opmerking van PINA over vaste kosten. In elke basiscursus economie staat dat vaste kosten in relatie staan tot een bepaald capaciteitsniveau. Als dat niveau groter wordt, dan stijgen de vaste kosten trapsgewijs. We hadden wel verwacht dat bijvoorbeeld in een stedelijke context die kosten wat zouden kunnen worden gedrukt, doordat er gebruik wordt gemaakt van stedelijke diensten, waardoor er toch enige schaaffecten zouden optreden. Dat hebben we echter niet meteen gemerkt.

We hebben inderdaad gezegd dat we niet goed begrijpen waarom er sprake is van een termijn van 7,5

maanden bij de rapportering. Er wordt gewerkt met een trechtersysteem, waarbij enkel de gerealiseerde trajecten worden bekeken van de mensen die aangemeld zijn binnen die periode van 7,5 maanden. Wie voor die periode is aangemeld en binnen die periode een traject realiseert, wordt niet meegeteld in de rapportering. Die mensen verliezen we dus. Daarom suggereren we in ons rapport om over de hele decretale periode te bekijken hoeveel mensen er zijn aangemeld en hoeveel mensen het traject hebben verwezenlijkt. Ook omdat een traject sowieso langer is dan 7,5 maanden, krijgen we dan een duidelijker beeld.

Dan was er de opmerking over het verschillende advies van consultants, over welk revisorkantoor het ook moge gaan, en onze opmerking dat voorzieningen zoals vakantiegeld niet kunnen worden aanvaard als verantwoording voor een subsidie. Men moet in deze discussie een duidelijk onderscheid maken tussen boekhoudregels in een vzw-boekhouding en een verantwoording die wordt gegeven voor een subsidie. De revisor heeft gelijk. De boeking was correct. Het is duidelijk een provisie voor vakantiegeld, maar in dat jaar is het geen kost geweest. In de subsidieverantwoording moet men een overzicht geven van de uitgaven. Er zijn in dat jaar inderdaad uitgaven geweest voor vakantiegeld, die ook in de loonkosten zijn opgenomen, maar provisies voor een volgend jaar behoren tot de reservevorming. Vandaar onze opmerking dat een reservevorming geen aanleiding kan geven tot een verantwoording voor een subsidiebedrag.

Dan was er de opmerking van de heer De Wever dat we eigenlijk geen uitspraken doen over het aantal trajecten per trajectbegeleider en de vraag welk niveau haalbaar en doelmatig is. Dan zijn we beland bij de discussie over de vraag van welke werklust men moet uitgaan. We hebben ons eerlijk gezegd niet gewaagd aan het doen van uitspraken terzake. We hebben immers gemerkt dat er verschillen zijn tussen de onthaalbureaus met betrekking tot de taak van een trajectbegeleider. Dat moet misschien worden opgehelderd. Gaat het over die regisseursfunctie waarover het VMC het heeft, of moet men verder gaan? Moet dit een persoonlijke begeleiding zijn van een nieuwkomer? Hoever gaat men daarin? Gaat men doorverwijzen? Gaat men zelf nagaan of diploma's al dan niet vergelijkbaar zijn met diploma's hier, of gaat men mensen gewoon doorverwijzen naar de instantie waar ze terecht kunnen? Er zijn dus geen duidelijke profielen. In het decreet inzake inburgering is er sprake van de notie van doorverwijzing. Daarom

willen we geen uitspraak doen over de werklast die men redelijkerwijze kan verwachten.

Dan was er de discussie over de vaste en variabele kosten, met de kwestie van de personeelszekerheid en de afgeleide vraag wat de vaste kosten zijn die een onthaalbureau nodig heeft. Bij de opmaak van ons rapport stelden we ons de vraag of we zover moeten gaan zelf een suggestie te formuleren voor een subsidie-enveloppe voor 2006. Of moet ons rapport zich beperken tot het in kaart brengen van verschillen in benchmarking? Moeten we ons beperken tot het beperken van basisinformatie, waaruit dan de nodige beleidsinformatie moet worden geconcludeerd? We hebben ons beperkt tot die basisinformatie, ook omdat we ons niet durven uitspreken over de grootte van de vaste kosten.

De heer Mahassine zegt niet veel terug te vinden over de rationalisering van de kosten. Dat is echter grotendeels een opportuniteitsvraag. We hebben wel concreet geantwoord op de vraag welke posten kunnen worden gerationaliseerd door te vragen waarom men niet meer indirecte functies omzet naar directe functies, die meer naar rechtstreekse trajecten leiden. Dan gaat het bijvoorbeeld over coördinatiefuncties. Dat is het enige antwoord dat we kunnen geven, ook omdat we niet meteen een effect hebben gezien van indirecte functies. We weten niet in welke mate een indirecte functie een hefboom is voor het realiseren van meer trajecten. Ik zeg niet dat dit niet zo is, maar onze cijfers geven geen aanleiding tot concrete uitspraken terzake.

Dan was er de opmerking van de heer Tack over die 10.000 euro van ONOV. Het ging over een terugvordering.

Mevrouw Karen Vanbrabant: De stad Ronse werd na de eigen afrekening van de middelen van het vorige werkjaar een rekening gepresenteerd door de Vlaamse administratie, omdat ze minder trajecten had gerealiseerd dan datgene waarvoor ze was gesubsidieerd. De stad Ronse was de organisator. Voordien was er een stedelijk onthaalbureautje. Toen we gefusioneerd zijn, heeft Ronse aan ONOV gezegd dat, daar dit eigenlijk een schuld was in het kader van de inburgeringswerking, het logisch was dat we die zouden overnemen. Op dat ogenblik vonden we dat ook logisch. Naderhand blijkt dat niet logisch: het is alsof men een schuld aan zijn moeder betaalt met haar eigen portefeuille. Dat zie ik nu ook wel in. We gaan dat nu rechtzetten. Dat is in goed vertrou-

wen gebeurd. We hebben een rekening gekregen van de stad Ronse. We hebben die betaald.

Mevrouw Nancy Van den Broeck: Los van wie die schuld draagt, gaat het gewoon over het principe van de terugvordering van subsidies. Dat de subsidienorm niet werd gehaald, kan men nooit inroepen als verantwoording.

De voorzitter: Ik dank de heer De Prycker en mevrouw Van den Broeck voor hun antwoorden in deze eerste ronde.

Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Ik wil eveneens de beide inspecteurs uitdrukkelijk bedanken. Dit is immers een erg intensief werk geweest. In periodes waarin de meeste mensen met vakantie zijn, waren ze vooral bezig met het opstellen van dit rapport. Ook hadden ze weinig om op terug te vallen. Het was voor hen dus een bijzondere uitdaging. In een sector met een traditie kan men immers terugvallen op bepaalde modellen. Hun werk is dus zeer waardevol. We gaan er zeker rekening mee houden. Dat bewijzen we al met ons stappenplan. Daar iedereen dat heeft gekregen, ontslaat u me wellicht van de verplichting om het voor te lezen, mijnheer de voorzitter.

Wel wil ik ingaan op een aantal passages, omdat die elementen aan bod zijn gekomen in de vragen en het debat. Wat gerealiseerde trajecten betreft, wil de regering duidelijk stellen dat het uitvoeringsbesluit met betrekking tot het inburgeringsbeleid van 30 januari 2004 bepaalt dat de minister een duidelijke definitie van een gerealiseerd traject dient te bepalen. Aan deze vraag werd niet tegemoetgekomen tijdens de vorige zittingsperiode. De minister bevoegd voor Inburgering zal dus een duidelijke definitie van een gerealiseerd traject en alle onderdelen ervan bepalen. De registratie van gerealiseerde trajecten zal door elk onthaalbureau gebeuren op een uniforme en gestandaardiseerde wijze in een cliëntvolgsystemmatrix.

Wat de trajectkostprijs betreft, wil ik één zin citeren: 'Op basis van de opmerkingen van de Inspectie van Financiën wordt er gewerkt aan de bepaling van een vaste trajectprijs met vaste en variabele kostprijs-elementen.' Hiermee wil ik bewijzen dat we gevolg geven aan de opmerkingen van het rapport. Ik heb het reeds gehad over maatschappelijke oriëntatie. Toen ging het vooral over de matrix. Een normering van het aanbod aan maatschappelijke oriënte-

ring inzake het aantal uren en de inhoud zal worden doorgevoerd, zodat grote verschillen tussen de onthaalbureaus kunnen worden weggewerkt.

In het rapport staat duidelijk dat er een zekere, zij het beperkte flexibiliteit in acht moet worden genomen. Er zou bijvoorbeeld een onderscheid kunnen worden gemaakt tussen een grootstedelijk onthaalbureau en een provinciaal georganiseerd onthaalbureau. Dat staat onder punt 3 van het stappenplan. Momenteel wordt gewerkt aan één standaardhandboek Maatschappelijke Oriëntatie met een minimale inhoud. In samenwerking met het Vlaams Minderhedencentrum zal worden gewerkt aan de verdere professionalisering van de sector. In de financiële verantwoording zal het onthaalbureau over het aanbod maatschappelijke oriëntatie moeten rapporteren als aparte kostenplaat met als aandachtspunt het onderscheid tussen wie afhaakt en wie de cursus volledig doorloopt.

De commissie-Bossuyt gaat na wat precies wordt bedoeld met die waarden en normen. Hoe moeten we bijvoorbeeld de gelijkwaardigheid tussen man en vrouw precies interpreteren? In een volgende fase moet dit dan didactisch worden vertaald en door de sector in een handboek worden gegoten.

De uitbreiding naar de hogeschoolden is een eerste aanzet van uitbreiding. Intussen wordt er ook maatschappelijke oriëntatie gegeven.

Wat de minderjarigen betreft, staat sociale participatie in het decreet als een van de opdrachten. Mijn bedoeling is in het nieuwe decreet dat nu aan de regering moet worden voorgelegd, te focussen op het onthaalonderwijs en indien nodig op welzijn en gezondheid.

Wat die INB9 betreft, is het niet eenvoudig af te leiden in welke situatie iemand verkeert. Door de transparantie inzake de doelgroepen in het nieuwe decreet wordt dat een stuk duidelijker en kan dit probleem gedeeltelijk worden ondervangen.

Er was ook sprake van om de financiering louter te laten afhangen van de gerealiseerde trajecten. Dat is een schakel die niet de enige prestatie mag zijn. Vandaag besteden onthaalbureaus heel veel tijd aan de opvang van mensen die eigenlijk nergens voor in aanmerking komen, maar ze stoppen er wel heel wat tijd in.

De timing van 1 april heb ik de laatste weken en maanden op het niveau behouden zoals dat ook het

geval was voor het zomerreces toen we het decreet en het uitvoeringsbesluit hebben besproken. We zitten op schema.

Wat de audit betreft, is er geen sprake van een motie van wantrouwen. Het is veeleer de ambitie om professioneel en goed georganiseerd te werken. Het auditrapport is daartoe een belangrijk instrument. Het zal de geloofwaardigheid van de sector alleen maar ten goede komen. Op een bepaald ogenblik was in de pers sprake van 9000 euro. Dergelijke cijfers moeten met de nodige korrels zout worden genomen. Dit is niet ernstig. Deze gedachtewisseling is dan ook belangrijk om een en ander in het juiste perspectief te plaatsen en op de juiste waarde te taxeren.

Mijnheer Mahassine, wat betreft M@trix hebben we op financieel en wettelijk vlak de nodige maatregelen genomen. Ik neem daar mijn verantwoordelijkheid ten volle in, maar om iemand te parafraseren: 'Ik kan moeilijk de leidingen ook zelf leggen.' Ik besef dat dit echt een pijnpunt is, en dat staat ook duidelijk in de audit. Het is echter een erfenis. Men wist wel min of meer waar men naartoe wilde, maar daar hield het ook bij op. We moesten het daarmee stellen en een oplossing pogen te vinden. We proberen nu volop een omkadering uit te werken en het instrument werkbaar te maken. Ik ben mij ervan bewust dat dit een belangrijk element in de professionalisering is. Het is ook een sleutelfactor in de decreten, de uitbreiding van de doelgroepen en de opvolging.

De heer Bart De Wever: Ik wil de Inspectie van Financiën nog een vraag stellen. We hebben aan het begin van deze commissievergadering een uur tijd besteed, en in mijn ogen zelfs verloren, met het aanhoren van een verhaal over misbruik en fraude. U hebt de onthaalbureaus doorgelicht. U hebt vandaag een antwoord gekregen op uw punctuele opmerkingen. Ik vraag u nu of het gepast is om te spreken van misbruik en fraude. Het spijt me dat ik u die vraag moet stellen, maar de fractie die heel veel misbaar heeft gemaakt, heeft geen enkele vraag in die richting gesteld.

U zegt dat u niet zo ver bent willen gaan om een aanbeveling te doen voor subsidiëring voor 2006 omdat het belangrijk is om de realiteit achter een aantal cijfers te kennen. Voor PINA zegt u te verwachten dat de vaste kosten zullen zakken als het cliënteel uitbreidt. Natuurlijk speelt ook de aard van het cliënteel daarin een belangrijke rol. Het hangt ervan af hoeveel tijd erin moet worden gestopt. In een grootstad als Antwerpen bijvoorbeeld zijn er heel wat analfa-

bete nieuwkomers. Dat is niet te veronachtzamen. Ik apprecieer het dan ook dat u zegt dat het aan het beleid is om vragen te stellen aan de sector en conclusies te trekken.

Mijnheer de minister, ik ben heel erg blij dat het decreet eraan komt. Ik heb u er lang genoeg mee gesard. Ik kan bijna niet wachten om het te lezen en het te bespreken in deze commissie.

Ik blijf moeite hebben met het hanteren van het criterium van het gerealiseerde traject en de definitie daarvan. Ik vind dat heel erg moeilijk. Eigenlijk zou, mits een normale input-outputefficiëntie, het begeleiden van mensen tot het volgen en beëindigen van een traject het criterium moeten zijn. Dat zou leiden tot het opmaken van een kostenprofiel voor elk onthaal-bureau en dat is waarschijnlijk niet eenvoudig. Het zou mijns inziens echter veel beter te verantwoorden zijn dan het gerealiseerde traject als financieringsparameter te nemen.

Dit brengt me tot de vraag of het niet beter zou zijn om indien mogelijk met cofinanciering te werken. Er kan dan aan de cliënt een deel van de financiering worden gevraagd, zoals de CVO's dat nu ook al doen. Op het einde van het traject kan het geld dan worden terugbetaald. Dit zou een belangrijk incentive kunnen zijn om vol te houden. Is dit toepasbaar en zou het niet leiden tot meer gerealiseerde trajecten?

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de voorzitter, ik herinner me één regel van toen ik nog in de rechten actief was: een duidelijke tekst heeft geen toelichting. Dat is de reden waarom ik het ook niet nodig vond om veel vragen te stellen. Het auditrapport is een zeer duidelijke tekst. Ik heb dat aandachtig gelezen en eruit gehaald wat erin staat. Als de heer De Wever mij echter wil porren tot een vraag, dan heb ik er maar één aan de inspecteurs. Het is de enige pertinente vraag. Elk parlementslid mag beoordelen welk deel van de dag het meeste tijdsverlies is, maar ik heb moeite met een uitgebreide mondelinge toelichting bij een duidelijke tekst. Elke commissie is echter meester over de eigen werkzaamheden. Mijn vraag aan de inspecteurs is of ze nog steeds achter de inhoud van het auditrapport staan. Als het antwoord bevestigend is, dan is voor mij alles beantwoord. Tussen haakjes, de voorzet van de heer Gatz is beantwoord met de mededeling dat men toch een beetje geschrokken was van wat men heeft aangetroffen. Het was zelfs iets meer dan verwacht. Ik heb dat genoteerd. Ik herhaal mijn vraag: staat u nog steeds achter de inhoud van het rapport? De politieke en

beleidsmatige discussie die daaruit voortvloeit, zal uiteraard verschillen naargelang de invalshoek.

De heer Eric De Prycker: Natuurlijk staan we achter de inhoud van ons rapport. Als we standpunten moeten innemen, dan moeten we daar altijd goed over nadenken. We stellen vast dat we soms op bepaalde woorden worden gepakt of kunnen worden gepakt. Wat kunnen we daartegen doen? We moeten zorgen dat we die woorden niet gebruiken. We staan dus achter elk woord uit dit auditrapport, met inbegrip van al de nuances ervan. Anderzijds zult u in dit rapport het woord 'fraude' niet lezen. We hebben daarop gelet en het niet geschreven. We hebben dat niet gedaan omdat we dan veel verder zouden gaan en processen zouden maken van intenties. Dat is ten eerste niet onze opdracht en ten tweede denk ik niet dat we dat goed zouden kunnen. We hebben deze gegevens neergeschreven voor de besluitvorming. Daaruit kan een conclusie zijn dat in bepaalde gevallen minimaal het bedrag zelf moet worden teruggevorderd. De rest is onze zaak niet.

Minister Marino Keulen: Mijnheer De Wever, in het nieuwe decreet staat ingeschreven om de persoon die inburgerd of de persoon met wie hij samenwoont of gehuwd is, mee te laten financieren in functie van de financiële mogelijkheden.

De heer Erik Tack: Ik heb nog een vraag aan de minister. Ik was eergisteren aanwezig in de commissie voor Welzijn waar het ging over het VIPA. Er is geld nodig om rusthuizen en ziekenhuizen te bouwen, maar de overheid heeft de middelen niet om die essentiële zaken waar te maken voor de bevolking. Er wordt dan ook gezocht naar PPS-constructies. Vorige week was ik aanwezig op een colloquium in Gent over missing links in Oost-Vlaanderen. Er moeten wegen worden aangelegd waar mensen al tien, twintig, dertig of zelfs veertig jaar op wachten, maar waar geen geld voor is.

Hier is er echter geen enkel probleem en zijn alle financiële middelen aanwezig om mensen naar hier te laten komen en zich noodzakelijkerwijs te laten inburgeren. De essentiële vraag is evenwel hoelang deze geschiedenis nog moet duren. Zijn we hier echt vragende partij voor? Zoals de heer De Wever zonet zei, zijn veel van deze mensen analfabeten. Is onze gemeenschap echt op zoek naar analfabeten? Hebben we die nodig? Zit onze bevolking op hen te wachten? Vanwaar toch de politieke gedrevenheid om deze hele historie te laten voortduren? (*Opmerkingen*)

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Met alle respect, maar het gaat hier nu om mensen die hier wettelijk verblijven en hier zullen blijven. Omdat ze onze taal niet spreken en niet aan het werk zijn, proberen we hen een zetje te geven naar een actieve deelname aan de samenleving. We nodigen hen daartoe dwingend uit; dus we verplichten hen om eraan deel te nemen. Door dat te doen, kunnen ze op hun beurt bijdragen aan die samenleving.

Mijnheer Tack, dit is onze opdracht: zorgen dat mensen niet in een isolement blijven zitten. Ik moet hout vasthouden als ik dit zeg, maar we proberen zo Franse toestanden te vermijden. Door mensen te activeren, en hen niet ergens in een hoek te laten zitten, kunnen we de samenleving echt laten samen leven, niet gesegregeerd en iedereen op zijn eiland, maar naast elkaar. We moeten van een wij-zij-visie naar een ons-visie. Dat is de uitdaging waarvoor we staan, en wellicht dé topprioriteit van een heden-daagse samenleving.

Daarom heeft de regering er ook middelen voor ingezet. Als we die echter vergelijken met de middelen die we inzetten voor bijvoorbeeld infrastructuur, dan blijkt die hoeveelheid erg relatief te zijn. Op dit terrein kunnen we immers heel veel doen met een miljoen euro, terwijl we daar niet eens honderd meter weg mee kunnen aanleggen. Om dat verschil te onderkennen, is bestuurservaring nodig, en goede wil.

De heer Erik Tack: Naar ik verneem, zal de sector alleen maar groeien. Ik volg u in zoverre dat mensen die hier aankomen, ook moeten inburgeren. Mijn vraag is echter of die migratie onbeperkt moet blijven voortduren.

Minister Marino Keulen: U kunt dit ook de rug toekeren, maar dat zal de situatie daarbuiten in de samenleving niet veranderen. Het is een kwestie van verantwoordelijkheid, en willen zorgen dat de samenleving leefbaar blijft, dat iedereen erin functioneert en bijdraagt tot vooruitgang.

De voorzitter: De gedachtewisseling is gesloten.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Verreycken en door de heer De Wever werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd.

Ze moeten zijn ingediend uiterlijk op maandag 14 november om 17 uur.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Jef Tavernier tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, en tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de implementatie van het gemeentelijk stemrecht voor niet-EU-onderdanen bij de lokale verkiezingen van 2006

De voorzitter: Minister Keulen antwoordt tevens in naam van minister Van Brempt.

De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wenste mijn interpellatie inderdaad te richten tot twee ministers, niet om twee antwoorden te krijgen, maar wel om namens de regering één antwoord te krijgen. Ik las immers in een krantenartikel, waarin dit probleem ter sprake kwam, dat de ene minister qua bevoegdheden verwees naar de andere. Als minister Keulen echter ook namens minister Van Brempt antwoordt, dan is dat voor mij perfect aanvaardbaar.

Wat is het probleem? Op federaal niveau is een wet goedgekeurd in verband met het stemrecht voor niet-EU-onderdanen bij de gemeente- en provincieraadsverkiezingen. Die vinden binnen het jaar plaats, namelijk begin oktober 2006. Eigenlijk is dat de tweede stap in het openstellen van het stemrecht voor niet-Belgen.

Bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen konden al EU-onderdanen deelnemen aan de lokale verkiezingen. Dat was echter geen groot succes. De betrokkenheid van die EU-burgers bleek vrij beperkt te zijn. Dat komt misschien voor een deel doordat ze niet geïnteresseerd waren, maar voor een deel ook door een gebrek aan informatie. Nochtans wordt het belangrijk gevonden door zowel de wetgever als heel wat burgers.

Stemrecht is weliswaar niet het middel, maar toch een van de middelen tot integratie. Er wordt immers

een bepaalde verantwoordelijkheid mee gegeven, en er wordt een appèl mee gedaan op het verantwoordelijkheidsgevoel van mensen die in deze samenleving leven om erbij betrokken te zijn, al was het maar door het mee aanduiden van de mensen die het bestuur waarnemen op gemeentelijk of provinciaal niveau. Het gaat hier namelijk, voor alle duidelijkheid, om passief en niet om actief kiesrecht, en er zijn ook voorwaarden aan verbonden.

Wie wil deelnemen, moet zich op de kiezerslijsten laten inschrijven, en moet dus zelf de stap zetten. Bovendien moeten ze een verklaring ondertekenen dat ze de Belgische wetten zullen respecteren, enzovoort. Het geven van die verantwoordelijkheid is een belangrijk element, en is ook goed voor personen die deel uitmaken van een gemeenschap. Omgekeerd zullen degenen die zich kandidaat stellen voor deze verkiezingen, automatisch meer rekening houden met de kiesgerechtigden.

Ik verwijs hiervoor naar studies van professor Kesteloot, die ooit voor het Brusselse heeft nagegaan welke wijken door de gemeentebesturen 'gesoigneerd' werden, en welke verwaarloosd. Er bleek een onderscheid te bestaan tussen de wijken waar bijna iedereen stemgerechtigd was, en de wijken waar niemand stemgerechtigd was. Blijkbaar werd een beetje meer aandacht besteed aan degenen die stemgerechtigd waren, en dus potentiële kiezers waren, dan aan de anderen, allicht vanuit de zorg om voldoende stemmen te krijgen.

Professor Kesteloot heeft dat enkele jaren geleden duidelijk aangetoond. Destijds waren er rellen in onder andere Kuregem in Anderlecht, en er werd wel degelijk een correlatie aangetoond. Daarom is het belangrijk ook niet-Belgen stemrecht te geven, ten minste op het lokale niveau, als een eerste stap.

Uit de praktijk van vijf jaar geleden is gebleken dat we iets meer moeten doen dan het creëren van een theoretisch kader. We moeten ook actief informeren. Dat kan gebeuren op verschillende niveaus. Het is een federale wet, maar de minister van Binnenlandse Zaken antwoordde op een vraag dat het niet aan hem was om het verstrekken van informatie te organiseren, en dat de provincie- en gemeenteraadsverkiezingen eigenlijk een zaak van de gewesten zijn. Deze taak wordt met andere woorden naar de gewesten doorgeschoven.

Intussen heeft het Waalse Gewest, ondanks deze wat onduidelijke situatie, het initiatief genomen om

een informatiecampagne op touw te zetten ten aanzien van niet-Belgen, zowel de EU- als de niet-EU-onderdanen. Daarin wordt de mensen gewezen op het belang van de in aantocht zijnde verkiezingen en wordt hun uitgelegd waarover zoal wordt beslist op het gemeentelijke en provinciale niveau en hoe belangrijk het is dat ze zich daarvoor interesseren en inschrijven.

Ook in Brussel is dit onderwerp enkele weken geleden ter sprake gekomen. De meerderheid nam een motie aan waarin het parlement de Brusselse regering vroeg initiatieven te nemen om actief de niet-Belgen te informeren over het belang van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen. We moeten deze mensen actief uitleggen welke stappen ze moeten zetten om zich in te schrijven en aan de verkiezingen te participeren.

Mijnheer de minister, zult u op het Vlaamse niveau een dergelijk initiatief nemen? Ik vind uiteraard dat de Vlaamse overheid dit zou moeten doen. Wat bent u precies van plan? Op welke wijze zal het stemrecht worden geïmplementeerd? Bent u van plan een informatiecampagne te voeren om het belang van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen en de procedure toe te lichten? Zult u in dit verband met de provinciale integratiecentra, met minderhedenfora of met andere organisaties samenwerken?

Ik ben van mening dat u initiatieven moet ontwikkelen. Anderen zullen het allicht niet doen. We mogen dit niet aan de goodwill van bepaalde organisaties overlaten. Aangezien de invoering van het stemrecht een wetgevend initiatief is, moet de overheid in de nodige informatie voorzien.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mijnheer de voorzitter, ik wil me bij de vorige spreker aansluiten. Om te beginnen, zou ik hier naar het Vlaamse regeerakkoord willen verwijzen. In het hoofdstuk 'Samenleven en diversiteit' wordt duidelijk naar ieders individuele verantwoordelijkheid verwezen. Er staat letterlijk te lezen dat mensen een versterkt en gedeeld burgerschap aan de dag moeten leggen. Het actief burgerschap maakt hier natuurlijk deel van uit.

Het gemeentelijk stemrecht is een belangrijk signaal ten aanzien van de betrokken bevolkingsgroepen. Iedereen is het er allicht over eens dat politieke participatie ertoe leidt dat mensen zich meer betrokken

voelen bij de maatschappij en sneller geneigd zullen zijn om verantwoordelijkheid op te nemen.

Indien we willen dat mensen participeren, moeten we hen op hun verantwoordelijkheden wijzen. Dit betekent in eerste instantie dat we hen correct moeten informeren. We moeten hun duidelijk maken dat ze zich moeten laten registreren om te kunnen stemmen. We moeten hun tevens uitleggen hoe ze zich moeten registreren. Het is belangrijk dat iedereen weet hoe de procedure precies in elkaar zit.

Deze opmerkingen slaan niet enkel op de niet-EU-burgers die volgend jaar voor het eerst zullen kunnen stemmen. Ze gelden voor alle EU-burgers. We mogen niet vergeten dat vorig jaar tien nieuwe lidstaten tot de EU zijn toegetreden. Ook deze mensen zullen volgend jaar voor het eerst in ons land kunnen stemmen. Zij zijn uiteraard nog niet met de procedure vertrouwd.

Mijn fractie is van mening dat alle mensen die inspanningen moeten leveren om te kunnen stemmen, goed en duidelijk over het belang van de registratie en van de procedure moeten worden geïnformeerd. De overheid heeft de plicht de mensen te informeren.

Mijn fractie is tevens van mening dat de lokale overheden het best geplaatst zijn om die informatie te verspreiden. De lokale overheden kunnen het best inschatten hoe die informatie moet worden verspreid. Het is alleszins de plicht van de overheid de mensen op een correcte wijze te informeren.

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de voorzitter, de uitspraken van links over dit onderwerp hebben steeds een komisch gehalte. Links vertrekt steeds vanuit zogezegde democratische principes, meer bepaald dat het stemrecht voor vreemdelingen noodzakelijk zou zijn om ervoor te zorgen dat met mensen in sommige wijken rekening zou worden gehouden. Een meerderheid van 60 tot 80 procent van de Vlamingen heeft zich nochtans tegen dit gemeentelijk stemrecht uitgesproken. Met hun mening is geen enkele rekening gehouden.

U hebt dus gebruik gemaakt van de Belgische constellatie en van de almacht van de PS in het zuiden, om iets waar ze massaal tegen waren, door de strot van de Vlamingen te duwen. De uitdaging aan de zogenaamde democratische linkerzijde om over het

onderwerp een referendum te houden, werd uiteraard niet aanvaard. U weet heel goed waarom niet.

De beslissing werd genomen op federaal niveau. Spijtig genoeg kunnen we niets anders dan na de verkiezingen toekijken wanneer in een aantal van onze wijken, zoals nu al in Brussel het geval is, de gemeenteraden voor bijna de helft worden bevolkt door Noord-Afrikaanse verkozenen. Helaas zal daar weinig kruid tegen gewassen zijn.

Mijnheer de minister, er is geen haast bij de praktische uitwerking. Ongetwijfeld zijn er tal van andere dossiers die uw aandacht opeisen en bovendien is haast en spoed zelden goed. Ik hoor de collega hier een pleidooi houden om nog een stap verder te gaan en om een actieve promotiecampagne te voeren, specifiek gericht tot vreemdelingen. Ik ben uiteraard van mening dat dit niet wordt verplicht door de federale wetgeving. Nergens wordt u zoiets opgelegd. Indien de Vlaamse Regering ingaat op het verzoek, dan neemt ze daarmee de politieke beslissing om het stemmen door vreemdelingen actief aan te moedigen. Dat lijkt me een heel gevaarlijke politieke stap. Ik wijs hem absoluut af.

De stap zou bovendien heel moeilijk te verdedigen zijn, want ook onder de Vlaamse stemgerechtigden zijn er mensen die niet komen stemmen of die zich onthouden. Als u al een informatiecampagne zou voeren, dan moet het een algemene zijn waarbij u iedereen wijst op het belang om te stemmen, geen specifieke die wordt gericht tot één groep. Als dat laatste gebeurt, dan zou dat in bepaalde wijken neerkomen op beïnvloeding van de verkiezingsresultaten.

Iedereen weet immers dat vreemdelingen die zich registreren en stemmen, massaal voor links stemmen. Alle onderzoeken wijzen dat uit. Deze week werd nog gepubliceerd dat in meer dan de helft van de Brusselse wijken de PS de absolute meerderheid bezit en daarvoor is maar één reden: het vreemdelingenstemrecht. U zult ongetwijfeld ook wel weten dat in de grote steden niet de VLD de vruchten zal plukken van het vreemdelingenstemrecht. Ik roep u dus heel nadrukkelijk op om het verzoek van de collega af te wijzen. De vreemdeling die hier zoals zo vaak wordt beweerd 'al zo lang leeft, werkt en werkelijk verbonden is met de gemeenschap' zal zelf wel ontdekken hoe hij de nodige stappen kan zetten om te kunnen stemmen.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de voorzitter, als wetten worden goedgekeurd in een parlement, dan hebben de mensen recht op informatie over de toepassing ervan. Hoe de informatie het best wordt verschaft, centraal of lokaal, laat ik aan het oordeel van de minister over. Het is een normale administratieve handeling om mensen in te lichten over een goedgekeurde wet.

De heer Jan Penris: Mijnheer Tavernier, in de korte tijd sinds u lid bent van dit parlement heb ik u leren kennen en waarderen als een bijzonder intelligent man. In die optiek begrijp ik uw demarche van vandaag intellectueel niet.

Met uw demarche ontkracht u in feite het pleidooi dat links altijd heeft gevoerd ten voordele van de invoering van het stemrecht. Het grote pleidooi van destijds hield in dat het om mensen gaat die hier belastingen betalen en die zelfs actief participeren in onze samenleving. Om die redenen mochten ze volgens links niet worden uitgesloten van de politieke structuren en dienden we hun stemrecht te geven. U stelt nu het omgekeerde vast. In het beste geval betalen ze nog steeds belastingen, maar u stelt vast dat ze niet actief participeren in de politieke samenleving en vaak niet weten dat ze over passief stemrecht beschikken. U vindt dat het de overheid is die hun dat diets moet maken.

Ik weet wel waarom u deze – intellectueel oneerlijke – demarche vandaag moet maken. U wenst het vreemdelingenlegioen dat in deze samenleving aanwezig is, immers te mobiliseren ter versterking van uw linkerflank. Het antwoord van de minister zal zeer leerrijk zijn. Ik denk immers dat het liberale middenveld er geen belang bij heeft om dit soort demarches te ondernemen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: De heer Gatz heeft iets belangrijks gezegd: democraten moeten een wet die is gestemd, uitvoeren. Dat is een basisprincipe van de rechtsstaat. Dat principe mogen we niet alleen toepassen als het in ons kraam past.

Vandaag zijn er 4.561.000 kiezers in Vlaanderen. 165.516 mensen komen in aanmerking voor het EU-stemrecht. De grootste groep zijn de Nederlanders en de mensen uit de andere buurlanden. In 2000 hebben 17.759 EU-burgers aan de verkiezingen deelgenomen, of 10,73 percent van het totaal. Het federale niveau had toen een campagne gevoerd om mensen

te informeren. Die mensen worden vandaag automatisch op de kieslijsten geplaatst, tenzij ze expliciet laten weten niet geïnteresseerd te zijn.

De niet-Belgen die niet uit de EU komen, zijn mensen uit de VS, Japan, Oost-Europeanen en ook Turken en Marokkanen. Om een kat een kat te noemen: de grote groep van deze mensen zijn al lang verplicht om te gaan stemmen. Velen van hen behoren immers tot de tweede of zelfs de derde generatie. Voor heel Vlaanderen zijn er maximaal 40.000 tot 50.000 niet-EU-burgers. Dat is dus 0,8 of 0,9 percent van het totaal aantal kiezers dat meer dan 4,5 miljoen bedraagt.

Ik zal de gemeenten een omzendbrief bezorgen waarin de onderrichtingen staan over de wijze waarop de verkiezingen in het Vlaamse Gewest moeten worden georganiseerd. Daarin zal een passus staan waarin hun wordt opgedragen hun burgers goed te informeren over hun rechten en plichten inzake verkiezingen. Ze moeten zelf bepalen hoe ze dat doen: per brief, in een infoblad of via een ander middel. Ze moeten de mensen dus wijzen op hun recht om zich als kiezer te laten registreren, en de voorwaarden opsommen waaraan ze moeten voldoen. De niet-EU-burgers moeten 5 jaar wettelijk in het land verblijven; de EU-burgers moeten gewoon ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters. Voor die laatsten is de drempel dus een stuk lager. De burger zelf moet dan beslissen wat hij of zij doet.

We zullen er alles aan doen om die verkiezingen goed te laten verlopen. Het is de eerste keer dat Vlaanderen die verantwoordelijkheid draagt. De kostprijs is 11.500.000 euro. We zijn daar volop mee bezig. In vergelijking met de andere gewesten hebben we een serieuze voorsprong. Er is al een website operationeel: www.vlaanderenkiest.be. Die website dient om de gemeenten te informeren, al krijgen ze van ons ook via andere kanalen informatie. Die gebruiksvriendelijke website is ook voor de burger nuttig. Alle teksten zijn via die website beschikbaar. Alles is in een toegankelijke taal verwoord, en ontdaan van moeilijke juridische formuleringen. Er is ook een zoekfunctie met trefwoorden beschikbaar. Zo kan men via het aanklikken van het woord ‘volmacht’ alles over dit onderwerp te weten komen. Ook kan men zo erg gemakkelijk te weten komen wat men moet doen om zich als kiezer te laten registreren.

In mijn gemeente Lanaken wonen 5200 Nederlanders, op een totaal van 24.500 inwoners. Alle partijen hebben mensen van Nederlandse origine op de lijsten

staan. Dat is een interessante hefboom om mensen ertoe aan te zetten zich te registreren. Men stelt dat 2000 geen succes was, maar dat was bij ons niet het geval. Maar nogmaals: voor heel Vlaanderen zijn er maximaal 40.000 tot 50.000 niet-EU-burgers, of 0,8 of 0,9 percent van het totale aantal kiezers, die nu stemrecht hebben verworven.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Ik dank de minister voor zijn antwoord en voor de nuancering die hij aanbrengt. Hij heeft gelijk als hij zegt dat de meeste niet-EU-burgers al lang aan de stemplicht onderhevig zijn. Ik ga wel niet akkoord met de stelling dat de overheid niet de plicht heeft om te informeren. Het is niet omdat dit niet in een wet staat, dat de overheid dat niet zou moeten doen. Het is maar normaal dat de overheid de burgers voorlicht. De informatieplicht van de overheid is reëel, ook al is hij niet in een wettekst gegoten.

Zelfs als er geen stem- of opkomstplicht is, moeten we toch vaststellen dat het belang van verkiezingen mee wordt bepaald door de opkomst. De opkomst bepaalt in hoge mate mee of verkiezingen geslaagd zijn of niet. Daarom is het belangrijk dat zo veel mogelijk mensen die in aanmerking komen om te gaan stemmen, dat ook doen. Iedereen moet worden geïnformeerd. Maar specifieke groepen die met een nieuwe wetgeving worden geconfronteerd, moeten specifieke informatie krijgen. Ook al zal de minister het daarover met mij wellicht niet eens zijn, toch vind ik dat de Vlaamse Regering terzake voldoende inspanningen moet leveren. Ik zal daarover trouwens een motie indienen.

De heer Rob Verreycken: We moeten ervoor zorgen dat we dergelijke belangrijke maatschappelijke debatten niet kapot nuanceren. Mijnheer de minister, u zegt dat 50.000 minder is dan 1 percent. De vraag is natuurlijk waar die 50.000 mensen wonen. Die wonen niet verspreid over heel het grondgebied. Zij wonen in welbepaalde steden en gemeenten. In een groot aantal steden en gemeenten worden de meerderheden vastgelegd op basis van één of twee gemeenteraadszetels. Meerderheden die soms al tientallen jaren stand houden, kunnen verschuiven door een à twee zetels verschil. Bij de gemeenteraadsverkiezingen zijn er zetels die niet worden vastgelegd op basis van duizenden stemmen maar op basis van dertig of veertig stemmen. Bij de Raad van State worden er processen gevoerd over de hertelling van vijf stemmen. Wan-

neer u het dus hebt over 50.000 kiezers, dat hebt u het over een impact op tientallen, zonet honderden gemeenteraadszetels. Dat is een realiteit. U moet niet proberen dat weg te nuanceren. Ik ben ervan overtuigd dat we daar in oktober de effecten van zullen zien.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord

Minister Marino Keulen: Mijnheer Tavernier, we zullen inderdaad geen affichecampagne voeren en ook geen folders verspreiden. Ik geloof ook niet echt in het effect daarvan. We hebben onze website en we stoppen ons geld volledig in de organisatie van die verkiezingen. Dat is voor ons de eerste keer. We staan dan ook voor een grote uitdaging.

Tot slot raad ik iedereen aan de website van Vlaanderen te bezoeken. Dat is het werk van onze administratie: www.vlaanderenkiest.be.

Tot slot wil ik erop wijzen dat alles in het Nederlands gebeurt. De bestuurstaalwetgeving wordt hier gerespecteerd. Ik bewaak die wanneer het gaat over de Rand, maar ook in alle andere gevallen. Ik ben altijd een legalist.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Tavernier en door het Vlaams Belang werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk op maandag 14 november om 17 uur.

Het incident is gesloten.
